



Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA NILSA VĀLA [*NILS WAHL*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2015. gada 15. oktobrī¹

Lieta C-247/14 P

**HeidelbergCement AG
pret**

Eiropas Komisiju

Apelācija — Cementa un saistītu produktu tirgi — Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2003 18. panta 3. punkts — Komisijas pilnvaras pieprasīt informāciju — Pamatojums — Pieprasītās informācijas nepieciešamība — Pieprasītās informācijas formāts — Pieprasījuma samērīgums — Liecināšana pret sevi

1. Kādi nosacījumi un ierobežojumi ir Komisijas pilnvarām, pieņemot lēmumu, pieprasīt uzņēmumiem sniegt informāciju saistībā ar izmeklēšanu par iespējamiem ES konkurences noteikumu pārkāpumiem?

2. Būtībā tie ir galvenie jautājumi, kas izvirzīti *HeidelbergCement AG* (turpmāk tekstā – “*HeidelbergCement*” vai “apelācijas sūdzības iesniedzēja”) iesniegtajā apelācijas sūdzībā par Vispārējās tiesas spriedumu, ar kuru tā noraidīja prasību atcelt Komisijas lēmumu, kurš pieņemts saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 18. panta 3. punktu² un kurā pieprasīts šim uzņēmumam sniegt ievērojamu informācijas daudzumu.

3. Ļoti līdzīgi jautājumi ir uzdoti arī trijās citās apelācijas sūdzībās, ko citi uzņēmumi, kuri darbojas cementa tirgū, iesnieguši par trim Vispārējās tiesas spriedumiem, kuros minētā tiesa arī lielākoties ir noraidījusi to pārsūdzības par Komisijas lēmumiem, kas ir analogi *HeidelbergCement* apstrīdētajam lēmumam. Arī pārējās trijās tiesvedībās šodien sniegšu savus secinājumus³. Tādējādi secinājumi šajā lietā ir jālasa kopā ar minētajiem pārējiem secinājumiem.

1 — Oriģinālvaloda – angļu.

2 — Padomes 2002. gada 16. decembra Regula par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Līguma 81. un 82. pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.).

3 — *Schwenk Zement*/Komisija, C-248/14 P, *Buzzi Unicem*/Komisija, C-267/14 P, un *Italmobiliare*/Komisija, C-268/14 P.

I – Atbilstošās tiesību normas

4. Regulas Nr. 1/2003 preambulas 23. apsvērumā ir noteikts:

“Komisijai jāpiešķir pilnvaras visā Kopienā pieprasīt sniegt informāciju, kas vajadzīga, lai tiktu atklāts jebkāds līgums, lēmums vai saskaņota darbība, kas aizliegta ar [LESD 101. pantu], vai jebkāda dominējoša stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, kas aizliegta ar [LESD 102. pantu]. Ja ir atbilstība Komisijas lēmumam, uzņēmumus nevar piespiest atzīt, ka tie izdarījuši pārkāpumu, bet jebkurā gadījumā tiem ir pienākums atbildēt uz jautājumiem par faktiem un sniegt dokumentus, pat ja šo informāciju var izmantot, lai attiecībā pret tiem vai citu uzņēmumu konstatētu pārkāpuma pastāvēšanu.”

5. Regulas Nr. 1/2003 18. panta (“Informācijas pieprasījumi”) attiecīgajā daļā ir paredzēts:

“1. Lai veiktu pienākumus, kas tai uzlikti ar šo regulu, Komisija ar vienkāršu pieprasījumu vai ar lēmumu var pieprasīt uzņēmumiem vai uzņēmumu apvienībām sniegt visu vajadzīgo informāciju.

2. Ja tiek nosūtīts vienkāršs pieprasījums pēc informācijas uzņēmumam vai uzņēmumu apvienībai, Komisija paziņo pieprasījuma juridisko pamatu un nolūku, norāda informāciju, kura vajadzīga, un nosaka termiņu, kurā jāsniedz informācija, un sodus, kuri paredzēti 23. pantā par nepatiesas vai maldinošas informācijas sniegšanu.

3. Ja Komisija pieprasa uzņēmumiem un uzņēmumu apvienībām sniegt informāciju ar lēmumu, tā paziņo pieprasījuma juridisko pamatu un nolūku, norāda informāciju, kura vajadzīga, un nosaka termiņu, kurā tā jāsniedz. Tā arī norāda sodus, kas paredzēti 23. pantā, un norāda vai uzliek sodus, kas paredzēti 24. pantā. Turklāt tā norāda Eiropas Kopienų Tiesas tiesības pārskatīt lēmumu.

[..]”

II – Tiesvedības priekšvēsture

6. Komisija, rīkojoties saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 20. pantu, 2008. un 2009. gadā veica vairākas pārbaudes dažu cementa rūpniecībā strādājošu uzņēmumu, tostarp *HeidelbergCement*, telpās. Šīm pārbaudēm 2009. un 2010. gadā sekoja vairāki informācijas pieprasījumi saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 18. panta 2. punktu.

7. 2010. gada 8. novembra vēstulē Komisija paziņoja *HeidelbergCement* par savu nodomu nosūtīt *HeidelbergCement* lēmumu ar informācijas pieprasījumu saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 18. panta 3. punktu un nosūtīja jautājumu lapas projektu, ko tā plānoja pievienot šī lēmuma pielikumā. *HeidelbergCement* savus apsvērumus Komisijai iesniedza 2010. gada 16. novembrī.

8. 2010. gada 6. decembrī Komisija paziņoja *HeidelbergCement*, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 11. panta 6. punktu un Regulas (EK) Nr. 773/2004 2. pantu⁴ tā ir nolēmusi uzsākt procedūru pret *HeidelbergCement*, kā arī pret septiņiem citiem uzņēmumiem aizdomās par LESD 101. panta pārkāpumiem saistībā ar ierobežojumiem importa precēm, kas EEZ tikušas ievestas no valstīm ārpus EEZ, tirgus sadali, cenu saskaņošanu un saistīto pret konkurenci vērsto praksi cementa tirgū un ar to saistīto produktu tirgos.

9. 2011. gada 30. martā Komisija pieņēma 2011. gada 30. marta Lēmumu C(2011) 2361, galīgā redakcija, procedūrā saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2003 18. panta 3. punktu (Lieta 39520 – *Cements* un saistītie produkti) (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”).

4 — Komisijas 2004. gada 7. aprīļa Regula par lietas izskatīšanu saskaņā ar EK līguma 81. un 82. pantu, ko vada Komisija (OV L 123, 18. lpp.).

10. Apstrīdētajā lēmumā Komisija norādīja, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 18. pantu, lai izpildītu savus pienākumus atbilstoši šai regulai, tā ar vienkāršu pieprasījumu vai ar lēmumu var pieprasīt uzņēmumiem vai uzņēmumu apvienībām sniegt visu vajadzīgo informāciju (apstrīdētā lēmuma preambulas 3. apsvērums). Pēc tam, norādot, ka prasītāja ir informēta par Komisijas nodomu pieņemt lēmumu saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 18. panta 3. punktu un ka prasītāja jau ir iesniegusi savus apsvērumus par šo jautājumu lapas projektu (apstrīdētā lēmuma preambulas 4. un 5. apsvērums), Komisija ar lēmumu pieprasīja apelācijas sūdzības iesniedzējai atbildēt uz I pielikumā iekļauto jautājumu lapu. I pielikumu veidoja 94 lappuses un 11 jautājumu kopas. Norādījumi par atbildēm uz šīs jautājumu lapas jautājumiem bija iekļauti II pielikumā, bet atbildes veidnes bija iekļautas III pielikumā.

11. Komisija arī vērsa uzmanību uz iespējamiem pārkāpumiem (apstrīdētā lēmuma preambulas 2. apsvērums), ko tā aprakstīja šādi: “iespējamie pārkāpumi skar tirdzniecības plūsmu ierobežojumus Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ), ieskaitot ierobežojumus importa precēm, kuras EEZ ievestas no valstīm ārpus EEZ, tirgus sadali, cenu saskaņošanu un ar tām saistīto pret konkurenci vērstu praksi cementa tirgū un saistīto produktu tirgos”. Atsaucoties uz pieprasītās informācijas raksturu un apjomu, kā arī iespējamo konkurences noteikumu pārkāpumu nopietnību, Komisija uzskatīja par lietderīgu dot apelācijas sūdzības iesniedzējai 12 nedēļu laiku, lai tā atbildētu uz pirmajām 10 jautājumu kopām, un 2 nedēļas, lai tā atbildētu uz 11. kopu (apstrīdētā lēmuma preambulas 8. apsvērums).

12. Apstrīdētā lēmuma rezolutīvās daļas saturs ir šāds:

“1. pants

HeidelbergCement un tās meitasuzņēmumiem, kuri atrodas Eiropas Savienībā un kurus tā tieši vai netieši kontrolē, ir jāiesniedz šī lēmuma I pielikumā minētā informācija, ievērojot tā II un III pielikumā norādīto formu, par 1. līdz 10. jautājumu – ne vēlāk kā 12 nedēļu laikā, bet par 11. jautājumu – 2 nedēļu laikā no šī lēmuma paziņošanas dienas. Visi pielikumi ir šī lēmuma neatņemama sastāvdaļa.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts *HeidelbergCement* un tās meitasuzņēmumiem, kuri atrodas Eiropas Savienībā un kurus tā tieši vai netieši kontrolē.”

13. Pēc apstrīdētā lēmuma saņemšanas *HeidelbergCement* iesniedza pieteikumu par termiņa atbildes sniegšanai uz dažām jautājumu kopām pagarināšanu. Pēc sākotnējās šī pieteikuma noraidīšanas, saņemot *HeidelbergCement* papildu pieprasījumu, Komisija par 5 nedēļām pagarināja apelācijas sūdzības iesniedzējai termiņu, lai atbildētu uz pirmajām 10 jautājumu kopām.

14. 2011. gada 18. aprīlī, 6. maijā, un 2. augustā *HeidelbergCement* sniedza atbildes uz Komisijas nosūtīto jautājumu lapu.

III – Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

15. Ar prasības pieteikumu, kas iesniegts 2011. gada 10. jūnijā, *HeidelbergCement* Vispārējai tiesai lūdza atcelt apstrīdēto lēmumu.

16. Ar atsevišķu pieteikumu 2011. gada 17. jūnijā *HeidelbergCement* lūdza Vispārējai tiesai apturēt apstrīdētā lēmuma piemērošanu. Ar 2011. gada 29. jūnija rīkojumu Vispārējās tiesas priekšsēdētājs noraidīja šos pieteikumus.

17. Ar 2014. gada 14. marta spriedumu *HeidelbergCement*/Komisija, T-302/11 (turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”)⁵, Vispārējā tiesa prasību noraidīja un piesprieda *HeidelbergCement* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

IV – Tiesvedība Tiesā un prasījumi

18. Apelācijas sūdzībā, kas Tiesā iesniegta 2014. gada 20. maijā, *HeidelbergCement* prasījumi Tiesai ir šādi:

- atcelt spriedumu lietā T-302/11;
- atcelt Komisijas Lēmumu C(2011) 2361, galīgā redakcija, procedūrā saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 18. panta 3. punktu (Lieta 39520 – Cements un saistītie produkti);
- pakārtoti, nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai jauna sprieduma taisīšanai;
- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus pirmās un apelācijas instances tiesā.

19. Savukārt Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:

- noraidīt apelācijas sūdzību;
- pakārtoti, gadījumā, ja tiek atcelts spriedums lietā T-302/11, noraidīt prasību;
- piespriest *HeidelbergCement* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

20. *HeidelbergCement* un Komisija sniedza mutvārdu apsvērumus tiesas sēdē, kas notika 2015. gada 3. jūnijā.

V – Apelācijas sūdzības pamatu vērtējums

21. Apelācijas sūdzībā *HeidelbergCement* izvirza septiņus apelācijas pamatus. Tomēr, pirms pēc būtības tiek analizēti šie pamati, gribētu īsi paskaidrot dažus būtiskus sistēmas aspektus, kuri Regulā Nr. 1/2003 ir paredzēti attiecībā uz Komisijas izdotajiem informācijas pieprasījumiem.

A – Ievads

22. Regulā Nr. 1/2003 Komisijai ir piešķirtas plašas izmeklēšanas pilnvaras⁶. Šo pilnvaru mērķis ir dot iespēju šai iestādei izpildīt savus pienākumus saskaņā ar ES līgumiem, lai nodrošinātu, ka Eiropas Savienībā konkurences noteikumi tiek piemēroti efektīvi un vienveidīgi⁷. Lai to panāktu, Komisijai ir plaša rīcības brīvība izlemt, vispirms, vai izmantot šīs pilnvaras⁸, un, ja izmantot, tad par attiecīgo brīdi, kad to darīt⁹, un par būtiskajiem faktiem, ko izmeklēt¹⁰.

5 — EU:T:2014:128.

6 — Kā jau uzsvēru iepriekšējos secinājumos, ir vispārīgi atzīts, ka Komisijai ir jābūt tiesībām īstenot šādas plašas pilnvaras un to īstenošanā tai ir jābūt atbilstošai rīcības brīvībai, jo konkurences pārkāpumi ir uzskatāmi par nopietniem tiesību aktu ekonomikas jomā, uz kuriem ir balstīta Eiropas Savienība, pārkāpumiem. Skat. manus secinājumus lietā *Deutsche Bahn* u.c./Komisija (C-583/13 P, EU:C:2015:92, 62. punkts).

7 — Šajā ziņā skat. Regulas Nr. 1/2003 preambulas 1. apsvērumu. Skat. arī spriedumu *Hoechst*/Komisija (46/87 un 227/88, EU:C:1989:337, 25. punkts).

8 — Spriedumi *Solvay*/Komisija (27/88, EU:C:1989:388, 12. un 13. punkts) un *Orkem*/Komisija (374/87, EU:C:1989:387, 15. un 16. punkts).

9 — Šajā ziņā skat. spriedumus *Automec*/Komisija (T-24/90, EU:T:1992:97, 77. punkts) un *Ufex* u.c./Komisija (C-119/97 P, EU:C:1999:116, 88. punkts).

10 — Šajā ziņā skat. spriedumu *AM & S Europe*/Komisija (155/79, EU:C:1982:157).

23. Tomēr šī rīcības brīvība nav neierobežota. Patiesi, īstenojot izmeklēšanas pilnvaras, Komisijai ir jāievēro ES tiesību aktos atzītie vispārējie tiesību principi un pamattiesības¹¹, tai skaitā jānodrošina uzņēmumu tiesības uz aizstāvību visā procesā¹², tostarp, pie konkrētiem nosacījumiem, īpaši nozīmīgas ir tiesības neliecināt pret sevi¹³.

24. Turklāt Tiesa vairākkārt ir uzsvērusi, ka nepieciešamība aizsargāt privātpersonas pret valsts vai pašvaldības iestāžu patvaļīgu vai nesamērīgu iejaukšanos personas privātajā sfērā, tostarp, ja šīs iestādes īsteno konkurences noteikumus, ir vispārējs ES tiesību princips¹⁴. Izmeklēšanas pasākums ir patvaļīgs, kad tas ir pieņemts bez faktiem, ar kuriem varētu tikt attaisnota iejaukšanās uzņēmuma pamattiesībās¹⁵, un nesamērīgs – ja tā ir pārmērīga un tāpēc nepieņemama šo tiesību aizskaršana¹⁶.

25. Par Komisijas pilnvarām pieprasīt informāciju, pieņemot lēmumu, ir skaidrs, ka Komisija var savu lēmumu adresēt ikvienam uzņēmumam, kurš var uzglabāt attiecīgo informāciju, neatkarīgi no tā dalības iespējamā pārkāpumā. Šīs pilnvaras ietver tiesības pieprasīt uzņēmumiem sniegt atbildes uz konkrētiem jautājumiem un nodot atklātībā to rīcībā esošos dokumentus¹⁷. Pieprasītajai informācijai ir jābūt “vajadzīgai” Komisijai, lai īstenotu LESD 101. un 102. pantu.

26. Lai arī ES konkurences noteikumu pārkāpuma pierādīšanas pienākums ir Komisijai¹⁸, uzņēmumiem, pret kuriem tiek veikti izmeklēšanas pasākumi, tomēr ir pienākums aktīvi sadarboties ar šo iestādi¹⁹.

27. Lai ļautu šiem uzņēmumiem izvērtēt sava pienākuma sadarboties apjomu, vienlaikus aizsargājot to tiesības uz aizstāvību²⁰, Komisijai lēmumā ir jānorāda šī pieprasījuma juridiskais pamats un nolūks²¹.

28. Šajā kontekstā tagad novērtēšu apelācijas sūdzības pamatus, ko izvirzījusi apelācijas sūdzības iesniedzēja.

11 — Skat. Regulas Nr. 1/2003 preambulas 37. apsvērumu. Skat. arī spriedumu *Hoechst*/Komisija (46/87 un 227/88, EU: C:1989:337).

12 — Šajā ziņā skat. spriedumus *Hoechst*/Komisija (46/87 un 227/88, EU:C:1989:337, 14. un 15. punkts) un *Orkem*/Komisija (374/87, EU:C:1989:387, 32. punkts).

13 — Skat. Regulas Nr. 1/2003 preambulas 23. apsvērumu.

14 — Skat. spriedumus *Hoechst*/Komisija (46/87 un 227/88, EU:C:1989:337, 19. punkts) un *Roquette Frères* (C-94/00, EU:C:2002:603, 27., 50. un 52. punkts).

15 — Spriedumi *Roquette Frères* (C-94/00, EU:C:2002:603, 55. punkts) un *Dow Chemical Iberica* u.c./Komisija (no 97/87 līdz 99/87, EU:C:1989:380, 52. punkts).

16 — Šajā ziņā skat. spriedumu *Roquette Frères* (C-94/00, EU:C:2002:603, 76. un 80. punkts un tajos minētā judikatūra).

17 — Šajā ziņā skat. spriedumus *Komisija/SGL Carbon* (C-301/04 P, EU:C:2006:432, 41. punkts) un *Aalborg Portland* u.c./Komisija (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P, EU:C:2004:6, 61. punkts).

18 — Regulas Nr. 1/2003 2. pants.

19 — Skat. spriedumu *Orkem*/Komisija (374/87, EU:C:1989:387, 27. punkts).

20 — Vispārīgi skat. spriedumu *Roquette Frères* (C-94/00, EU:C:2002:603, 47. punkts un tajā minētā judikatūra).

21 — Regulas Nr. 1/2003 18. panta 3. punkts.

B– Apelācijas sūdzības pamati

1) Informācijas pieprasījuma mērķis

a) Lietas dalībnieku argumenti

29. Ar pirmo apelācijas sūdzības pamatu, kas ir vērsts pret pārsūdzētā sprieduma 23.–43. un 47. punktu, *HeidelbergCement* apgalvo, ka Vispārējā tiesa nepareizi ir interpretējusi un piemērojusi Regulas Nr. 1/2003 18. pantu, noraidot tās pamatu, kurā pārņemts neatbilstošs apstrīdētā lēmuma pamatojums. It īpaši apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētajā lēmumā trūkst informācijas par iespējamo pārkāpumu raksturu, kā arī attiecīgajām precēm un ģeogrāfiskajiem tirgiem. *HeidelbergCement* arī pārmet Vispārējai tiesai neatbilstošu pamatojumu par šo jautājumu.

30. Komisija uzskata, ka šis apelācijas sūdzības pamats ir jānoraida. Komisija uzsver, ka tad, kad tika pieņemts apstrīdētais lēmums, šī procedūra vēl aizvien bija sākumposmā. Informācijas pieprasījumā nevarot tikt ietverta tāda detalizācijas pakāpe, kāda nepieciešama lēmumiem, kas pieņemti izmeklēšanas beigās, piemēram, paziņojumam par iebildumiem.

b) Vērtējums

31. Sākumā ir jāatgādina, ka atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai Savienības iestāžu aktu pamatojumam, kas prasīts LESD 296. pantā, ir jābūt atbilstošam attiecīgā akta būtībai un tam skaidri un nepārprotami jāuzrāda tās iestādes argumentācija, kas pieņemusi attiecīgo aktu, tādā veidā, lai ieinteresētās personas varētu saprast veiktā pasākuma pamatojumu un kompetentā tiesa – pārbaudīt tā tiesiskumu. Prasība norādīt pamatojumu ir jāizvērtē, ņemot vērā konkrētā gadījuma apstākļus. Netiek prasīts, lai pamatojumā tiktu precizēti visi atbilstošie faktiskie un tiesiskie apstākļi, jo jautājums, vai akta pamatojumā ir izpildītas LESD 296. panta prasības, ir jāizvērtē, ņemot vērā ne tikai šī panta formulējumu, bet arī tā kontekstu, kā arī visas tiesību normas, kas regulē attiecīgo jomu²².

32. Par lēmumiem, kuros dots rīkojums veikt pārbaudi saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 20. pantu, Tiesa nesen apstiprināja, ka Komisijai šādu lēmumu adresātiem nav jāpaziņo visa tās rīcībā esošā informācija par iespējamajiem pārkāpumiem un nav jāsniedz šo pārkāpumu precīza juridiskā kvalifikācija, tomēr tai ir skaidri jānorāda pieņēmumi, ko tā ir paredzējusi pārbaudīt. Lai gan Komisijai ar visu iespējamo precizitāti ir jānorāda, kas tiek meklēts, un apstākļi, uz kuriem attiecas pārbaude, no otras puses, lēmumā par pārbaudes veikšanu nav precīzi jānorāda konkrētais tirgus, iespējamo pārkāpumu juridiskā kvalifikācija vai laikposms, kurā šie pārkāpumi notikuši, ja vien lēmumā ir ietverti iepriekš jau norādītie būtiskie elementi. Patiesām, pārbaudes parasti tiek veiktas izmeklēšanas sākumposmā, tātad Komisijai šajā posmā vēl arvien nav precīzas informācijas par šiem aspektiem. Pārbaudes mērķis tieši ir savākt pierādījumus par iespējamo pārkāpumu tā, lai Komisija varētu pārbaudīt savas aizdomas un sniegt konkrētāku juridisko vērtējumu²³.

33. Man šķiet, ka šie principi *mutatis mutandis* ir piemērojami lēmumiem, kuros tiek pieprasīta informācija saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 18. panta 3. punktu. Acīmredzot, abu veidu pasākumiem ir viens mērķis un tos veido faktu apkopošana. Lai gan šie noteikumi nav formulēti identiski, šķiet, ka arī abu šo tiesību normu relatīvā līdzība atbalsta to vienotu interpretāciju²⁴.

22 — Skat. spriedumu *Nexans un Nexans France*/Komisija (C-37/13 P, EU:C:2014:2030, 31. un 32. punkts un tajos minētā judikatūra).

23 — Turpat, 34.–37. punkts un tajos minētā judikatūra.

24 — Regulas Nr. 1/2003 18. pantā ir paredzēts, ka lēmumā “paziņo pieprasījuma juridisko pamatu un nolūku, norāda informāciju, kura vajadzīga, un nosaka termiņu, kurā jāsniedz informācija”. Šis pašas regulas 20. panta 4. punktā ir paredzēts, ka lēmumā “nosaka pārbaudes priekšmetu un mērķi, nozīmē datumu, kurā tā sāksies”.

34. Šajos apstākļos ir būtiski noteikt, vai Vispārējā tiesa ir pareizi izvērtējusi apstrīdētajā lēmumā ietvertā pamatojuma atbilstību. Citiem vārdiem sakot, jautājums ir šāds: vai, ņemot vērā procedūras stadiju, kurā apstrīdētais lēmums tika pieņemts, attiecīgais pamatojums ir pietiekami skaidrs, lai ļautu tā adresātam īstenot savas tiesības uz aizstāvību un izvērtēt savu pienākumu sadarboties ar Komisiju, no vienas puses, un ļautu ES tiesām veikt pārbaudi, no otras puses.

35. Manuprāt, uz šo jautājumu ir jāatbild noliedzoši.

36. Apelācijas sūdzības iesniedzēja kritizē trīs pamatojuma elementus: i) iespējamo pārkāpumu aprakstu; ii) to ģeogrāfiskās darbības jomu un iii) produktus, uz kuriem attiecas šie pārkāpumi. Patiešām, katrs no šiem elementiem – izmantojot Vispārējās tiesas lietotos terminus – ir formulēts “ļoti vispārīgi, ko labāk būtu darīt detalizētāk, un šajā sakarā kritika [ir pamatota]”²⁵.

37. Par iespējamie pārkāpumiem apstrīdētā lēmuma preambulas 2. apsvērumā ir teikts: “iespējamie pārkāpumi attiecas uz tirdzniecības plūsmu ierobežojumiem [...], tostarp importa ierobežojumiem [...], tirgus sadali, cenu saskaņošanu un saistīto pret konkurenci vērsto praksi”. Šis iespējamo pārkāpumu apraksts šķiet ne tikai ļoti nenoteikts (“tirdzniecības plūsmu ierobežojumi”, “tostarp importa ierobežojumi”), bet arī visaptverošs (“saistītā pret konkurenci vērsta prakse”). Ar atsauci uz “tirgus sadali” un “cenu saskaņošanu”, kas ir tik vispārīga, gandrīz nemaz netiek precizētas darbības, par kurām Komisijai ir aizdomas. Faktiski vairums karteļu ietver tirgus sadales un cenu noteikšanas elementus. Praksē šis apraksts, šķiet, aptver lielāko daļu LESD 101. pantā aizliegto līgumu veidu.

38. Runājot par iespējamo pārkāpumu ģeogrāfisko darbības jomu, apstrīdētajā lēmumā ir minēti tirdzniecības plūsmu ierobežojumi EEZ ietvaros, tostarp ierobežojumi to preču importam uz EEZ, kas tiek ievestas no valstīm ārpus EEZ. Taisnība, ka konkrētā tirgus ģeogrāfiskais komponents nav jānosaka lēmumā saskaņā ar 18. pantu²⁶, tomēr būtu jābūt iespējai minēt vismaz dažas no ietekmētajām valstīm. Sevišķi nav skaidrs, vai iespējami ietekmētais tirgus ir visa EEZ vai tikai daļa no tās, un, ja tikai daļa, tad kura daļa.

39. Visbeidzot, apstrīdētajā lēmumā vēl izvairīgāk ir sniegts skaidrojums par precēm, uz kurām attiecas izmeklēšana. Praksē tikai cements ir identificēts kā konkrētā prece, jo pārējā daļā lēmums attiecas uz “ar [cementu] saistītu produktu tirgiem”. Šis apraksts atkal ir ne tikai ļoti nenoteikts (cik cieši “saistītiem” ar cementu jābūt šiem produktiem?), bet, iespējams, aptver visu veidu preces, ar kurām strādā apelācijas sūdzības iesniedzēja (kā pārdevēja vai pircēja).

40. Saskaņā ar Vispārējās tiesas norādīto²⁷ nepietiekami detalizētas informācijas ietekme apstrīdētajā lēmumā tiek daļēji mazināta ar to, ka tajā ir skaidra atsauce uz Komisijas lēmumu par procedūras uzsākšanu, kurā ir iekļauta papildu informācija par iespējamo pārkāpumu ģeogrāfisko apjomu un aptverto preču veidu.

41. *HeidelbergCement* apstrīd, ka apstrīdētā lēmuma trūkumi varētu tikt novērsti, tikai atsaucoties uz iepriekšējo lēmumu, un uzsver, ka katrā ziņā arī lēmumam par procedūras uzsākšanu piemīt tāds pats detalizētas informācijas trūkums.

25 — Pārsūdzētā sprieduma 42. punkts.

26 — Ģenerālvokātes J. Kokotes [J. Kokott] secinājumi lietā *Nexans un Nexans France/Komisija* (C-37/13 P, EU:C:2014:223, 35.–38. punkts).

27 — Pārsūdzētā sprieduma 41. un 42. punkts.

42. Manuprāt, ES tiesību aktiem, ar ko noteikti pienākumi, kas skar privātpersonu vai uzņēmumu privāto sfēru un kuri, ja netiek izpildīti, var draudēt ar ievērojamu finansiālu sodu, principā ir jābūt ar patstāvīgu pamatojumu²⁸. Patiešām, ir svarīgi šiem indivīdiem vai uzņēmumiem dot iespēju izprast šī tiesību akta pamatojumu bez pārmērīga skaidrojošā darba²⁹, tā, lai tie efektīvi un laikus varētu īstenot savas tiesības. Tas ir sevišķi patiesi attiecībā uz tiesību aktiem, kuros ir ietvertas skaidras atsauces uz iepriekšējiem tiesību aktiem ar atšķirīgu pamatojumu. Jebkāda nozīmīga atšķirība starp šiem diviem tiesību aktiem adresātam var radīt šaubas.

43. Neatkarīgi no iepriekš minētā, uzskatu, ka izņēmuma kārtā šajā lietā Vispārējā tiesa ir pareizi konstatējusi, ka pamatojums apstrīdētajā lēmumā var tikt lasīts kopā ar pamatojumu, kas iekļauts lēmumā par procedūras uzsākšanu. Abi lēmumi tika pieņemti vienas un tās pašas izmeklēšanas ietvaros un acīmredzot attiecas uz vieniem un tiem pašiem iespējamajiem pārkāpumiem. Tie tika pieņemti arī īsā laikposmā. Vēl svarīgāk ir tas, ka, šķiet, nav nozīmīgas atšķirības starp abos lēmumos ietverto pamatojumu. Tāpēc uzskatu, ka šajā lietā pirmais lēmums varētu tikt uzskatīts par otrā lēmuma “kontekstu”, kuru adresāts nevarēja nezināt³⁰.

44. Tomēr, lai arī pirmajā lēmumā patiešām bija iekļauta detalizētāka informācija par iespējamo pārkāpumu ģeogrāfisko apmēru (paskaidrojot, ka šie pārkāpumi aptver Austriju, Beļģiju, Čehijas Republiku, Franciju, Vāciju, Itāliju, Luksemburgu, Nīderlandi, Spāniju un Apvienoto Karalisti), tas nebija tikpat precīzs attiecībā uz šo pārkāpumu raksturu un aptvertajām precēm. Sevišķi zemsvērtas piezīmē šī lēmuma 4. lappusē iekļautais jēdziena “cements un saistītie produkti” skaidrojums attiecas uz potenciāli ļoti plašu un atšķirīgu preču kopumu.

45. Uzskatu, ka no tā, ka pamatojums var būt pārāk vispārīgs vai zināmā mērā nenoteikts par dažiem aspektiem, neizriet, ka lēmums pārējā daļā ļauj saņēmējam un ES tiesām ar pietiekamu precizitāti saprast, kādu informāciju Komisija pieprasa un tā iemeslus³¹. Patiešām, no uzdoto jautājumu tematikas var gūt papildu skaidrību par pamatojumu, kas var būt izstrādāts bez nepieciešamās precizitātes, pat ja šāda skaidrība tiek gūta tikai aplinkus vai netieši. Galu galā, ļoti precīzi un mērķtiecīgi jautājumi neizbēgami atklāj Komisijas izmeklēšanas saturu. Tas man šķiet īpaši svarīgi attiecībā uz tiesību aktiem, kas pieņemti agrīnā procesa stadijā, kad izmeklēšanas apmērs nav pilnīgi un galīgi noteikts, un pēc tam savāktās informācijas rezultātā turpmāk faktiski var būt jāierobežo vai jāpaplašina.

46. Tomēr šajā gadījumā pareizi faktiski ir apgalvot pretējo. *HeidelbergCement* ir uzdots ārkārtīgi daudz jautājumu, kuri aptver ļoti dažāda veida informāciju. Manuprāt, ļoti grūti ir noteikt vienojošo saikni jautājumiem: no ražošanas iekārtu CO₂ emisijas apjoma un izmaksām³² līdz transportlīdzekļiem un nobraukumam pārdoto preču pārvadājumos³³; no preču pārvadājumiem izmantotā iesaiņojuma veida³⁴ līdz pārvadāšanas un apdrošināšanas izmaksām par šiem pārvadājumiem³⁵; no statistikas informācijas par būvatļaujām³⁶ līdz klientu PVN reģistrācijas numuriem³⁷; no ražošanas iekārtās izmantotās tehnoloģijas un degvielas³⁸ līdz šo iekārtu remonta un tehniskās apkopes izmaksām³⁹. Turklāt šķiet, ka

28 — Sal. ar ģenerāladvokāta F. Ležē [*Ph. Léger*] secinājumiem lietā *BPB Industries* un *British Gypsum*/Komisija (C-310/93 P, EU:C:1994:408, 22. punkts).

29 — Sal. ar ģenerāladvokāta K. O. Lenca [*C. O. Lenz*] secinājumiem lietā *SITPA* (C-27/90, EU:C:1990:407, 59. punkts).

30 — Skat. šo secinājumu 31. punktā minēto judikatūru.

31 — Ģenerāladvokāte J. Kokote savos secinājumos lietā *Nexans* un *Nexans France*/Komisija (C-37/13 P, EU:C:2014:223) konstatē, ka “[...] runa nav tik daudz par iespējami precīzāku konkrēto tirgu noteikšanu, bet gan par attiecīgajiem uzņēmumiem saprotamu to konkurences tiesību normu pārkāpumu aprakstu, par kuriem Komisijai ir aizdomas” (52. punkts).

32 — 5. jautājums, (AG) un (AH).

33 — 3. jautājums, (Z), (AB) un (AD).

34 — 3. jautājums, (AH).

35 — 4. jautājums, (Z).

36 — 2. jautājums.

37 — 3. jautājums, (Y), un 4. jautājums, (W).

38 — 5. jautājums, (F) un (G).

39 — 5. jautājums, (AF).

daži no uzdotajiem jautājumiem pilnībā nesaskan ar to, kas ticis noteikts iepriekšējā lēmumā par procedūras uzsākšanu: piemēram, 3. un 4. jautājums (kas attiecas uz īpaši ievērojamu informācijas apjomu par vairāk nekā 10 gadu laikposmu⁴⁰) skar ne tikai dalībvalstis, kas identificētas kā, iespējams, saistītas ar lēmumu par procedūras uzsākšanu.

47. Starp citu, ja vienojošā saikne, kas saista šos jautājumus, būtu pilnīgs uzņēmuma ieņēmumu un izmaksu struktūras attēls, lai Komisija varētu to analizēt, izmantojot ekonometrijas metodes (salīdzinot to ar citiem uzņēmumiem, kuri darbojas cementa nozarē), tad varētu jautāt, vai tik plašs un visaptverošs informācijas pieprasījums vispār ir atbilstošs 18. panta izpratnē. Ja vien Komisijas rīcībā nav konkrētu norāžu, kas liecina par rīcību, pret kuru varētu iebilst un kurai šāda analīze varētu sniegt vajadzīgo atbalstu, tad šāds informācijas pieprasījums šķiet piemērotāks izmeklēšanai attiecībā uz nozari saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 17. pantu⁴¹.

48. Ņemot vērā šos apstākļus, piekritu apelācijas sūdzības iesniedzējai, ka Komisijas informācijas pieprasījuma mērķis nebija pietiekami skaidrs un nepārprotams. Tāpēc šim uzņēmumam bija pārmērīgi grūti izprast iespējamās pārkāpumus tā, lai izvērtētu, kādā mērā tam ir pienākums sadarboties ar Komisiju, un, ja vajadzīgs, īstenotu savas tiesības uz aizstāvību, piemēram, atsakoties atbildēt uz jautājumiem, ko tas uzskatīja par prettiesiskiem. Tas tā (kā atzina pati Vispārējā tiesa) ir vēl jo vairāk tāpēc, ka daži jautājumi attiecās uz informāciju, kas nebija vienīgi faktiska, bet ietvēra novērtējumu⁴², bet citi jautājumi bija samērā neskaidri⁴³. Tādēļ par šiem jautājumiem apelācijas sūdzības iesniedzēja nevarēja viegli izslēgt pret sevi liecinošu atbildi, kas sniegtas risku.

49. Pretēji Komisijas apgalvotajam, detalizētas informācijas trūkums nevar tikt pamatots ar to, ka apstrīdētais lēmums tika pieņemts izmeklēšanas sākuma posmā. Patiešām, šis lēmums tika izdots gandrīz trīs gadus pēc izmeklēšanas uzsākšanas. Šajā laikā bija notikušas vairākas pārbaudes un Komisija jau bija izdevusi ļoti detalizētus informācijas pieprasījumus, uz kuriem atbildēja attiecīgie uzņēmumi, tostarp *HeidelbergCement*. Faktiski dažus mēnešus pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas Komisija uzskatīja, ka ir savākusi pietiekamus elementus, lai uzsāktu procedūru saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 11. panta 6. punktu un Regulas Nr. 773/2004 2. pantu. Šiem elementiem bija jāļauj Komisijai sniegt sīkāku pamatojumu apstrīdētajā lēmumā.

50. Tiesas sēdē Komisija pati paziņoja, ka pamatojumā vajadzīgais detalizācijas apjoms tostarp ir atkarīgs no Komisijas rīcībā esošās informācijas tad, kad tiek pieņemts lēmums saskaņā ar 18. pantu. Uzskatu, ka tas ir pareizi. Tomēr, manuprāt, tas noteikti nozīmē, ka pamatojums, kas varētu būt pieņemams attiecībā uz izmeklēšanas sākumā pieņemto lēmumu (t.i., lēmumu, ar kuru tiek pieprasīts, lai uzņēmums pakļautos pārbaudei saskaņā ar 20. pantu, vai pats pirmais lēmums par informācijas pieprasīšanu saskaņā ar 18. panta 3. punktu), varētu nebūt tāpat pieņemams attiecībā uz lēmumu, kas pieņemts daudz vēlākā izmeklēšanas posmā, kad Komisijai ir plašāka informācija par iespējamajiem pārkāpumiem.

51. Šādos apstākļos, manuprāt, nav piedodami, ka, neraugoties uz visu to informāciju, kas jau bija iesniegta Komisijai iepriekšējo gadu laikā, un papildu pasākumiem, kas bija saistīti ar apstrīdēto lēmumu, *HeidelbergCement* vēl bija “neziņā” par precīzo Komisijas izmeklēšanas apmēru.

52. Turklāt uzskatu, ka ir tikusi ievērojama sarežģīta ES tiesu pārbaude par apstrīdētā lēmuma tiesiskumu. Ņemot vērā šajā lēmumā ietvertu nepietiekamo informāciju par iespējamo pārkāpumu (pat ja tas tiek lasīts kopā ar lēmumu par procedūras uzsākšanu), kā lai ES tiesas izvērtē, piemēram, dažu konkrētu pieprasītās informācijas daļu vajadzību vai visa pieprasījuma samērīgumu⁴⁴?

40 — Apelācijas sūdzības iesniedzēja vērtēja, ka šie jautājumi vieni paši attiecās apmēram uz 500 000 saimniecisko darījumu.

41 — Skat. arī tālāk šo secinājumu 74. punktu.

42 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 126. punktu.

43 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 112. punktu.

44 — Sal. ar ģenerāladvokāta F. Dž. Džeikobsa [F. G. Jacobs] secinājumiem lietā *SEP/Komisija* (C-36/92 P, EU:C:1993:928, 30. punkts).

53. No vienas puses, jo plašāk un neskaidrāk ir formulēts pamatojums, jo skaidrāka var šķist savstarpējā saistība starp iespējamo pārkāpumu un pieprasīto informāciju. Tomēr nevar tikt atzīts par pareizu, ka pamatojumam, kas nolaidības dēļ vai tišām izstrādāts bez nepieciešamās precizitātes, būtu tādas nevēlamas sekas, ka tiek paplašināti tās informācijas veidi, kura varētu tikt uzskatīti par “vajadzīgu” 18. panta izpratnē.

54. No otras puses, tā kā informācijas pieprasījuma samērīgums tostarp ir atkarīgs no tādiem elementiem kā iespējamā pārkāpuma smagums, attiecīgā uzņēmuma līdzdalības raksturs, meklēto pierādījumu nozīmīgums, noderīgas informācijas apjoms un veids, par ko Komisija uzskata, ka tā ir attiecīgā uzņēmuma rīcībā⁴⁵, arī šo vērtējumu ir ļoti grūti veikt. ES tiesas var izvērtēt darba apjomu, ko radījis konkrētais informācijas pieprasījums, taču, tā kā nav nekādas sīkākas informācijas par šiem aspektiem, tās nevar noteikt, vai pūles, kas tiek prasītas no uzņēmuma, atbilstot uz šādu pieprasījumu, ir vai nav attaisnotas sabiedrības interesēs.

55. Šo iemeslu dēļ uzskatu, ka Vispārējā tiesa ir nepareizi interpretējusi un piemērojusi LESD 296. pantu un Regulas Nr. 1/2003 18. panta 3. punktu attiecībā uz nepieciešamo pamatojumu lēmumā par informācijas pieprasījumu. Pārsūdzētais spriedums tāpēc ir jāatceļ, ciktāl Vispārējā tiesa minētā sprieduma 23.–43. punktā norādīto iemeslu dēļ ir nospriedusi, ka apstrīdētajā lēmumā bija ietverts atbilstošs pamatojums.

2) Juridiskā instrumenta izvēle un noteiktie termiņi

a) Lietas dalībnieku argumenti

56. Ar otro apelācijas sūdzības pamatu, kas vērsts pret pārsūdzētā sprieduma 44.–46. punktu, *HeidelbergCement* apgalvo, ka, uzskatot, ka apstrīdētā lēmuma pamatojumā nebija jāapskata Komisijas pieņemtā tiesiskā instrumenta izvēle (lēmums saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 18. panta 3. punktu, nevis vienkāršs pieprasījums saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 18. panta 2. punktu) vai šajā instrumentā noteiktie termiņi, Vispārējā tiesa ir kļūdījusies.

57. Komisija apgalvo, ka Tiesai šis apelācijas sūdzības pamats ir jānoraida.

b) Vērtējums

58. Uzskatu, ka, nospriežot, ka apstrīdētajā lēmumā nebija jāieklauj konkrēts un skaidrs pamatojums par Komisijas izmantotā juridiskā instrumenta izvēli vai termiņu, kāds noteikts pieprasītās informācijas sniegšanai, Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

59. Regulas Nr. 1/2003 18. panta 3. punktā tiek pieprasīts, ka lēmumā vienīgi “paziņo pieprasījuma juridisko pamatu un nolūku, norāda informāciju, kura vajadzīga, un nosaka termiņu, kurā tā jāsniedz”. Lai gan šajā noteikumā tiek pieprasīts, lai Komisija tostarp paziņotu pieprasījuma nolūku, tajā netiek, vismaz nepārprotami, pieprasīts nekāds paskaidrojums par juridiskā instrumenta izvēli vai noteikto termiņu.

60. Tādēļ var tikt pieņemts, ka ES likumdevējs uzskatīja, ka juridiskā instrumenta un termiņa izvēli pamatojošie iemesli parasti var tikt netieši uzzināti no izmeklēšanas nolūkā sniegtā pietiekami detalizētā apraksta. Tiesas spriedums *National Panasonic/Komisija*⁴⁶, uz kuru ir atsauce pārsūdzētā sprieduma 44. punktā, manuprāt, pēc analogijas ir piemērojams šajā lietā un tādējādi apstiprina ieteikto pienākuma norādīt pamatojumu saskaņā ar 18. pantu interpretāciju.

45 — Skat. manu secinājumu lietā *Buzzi Unicem/Komisija*, C-267/14 P, 99. un 100. punktu.

46 — 136/79, EU:C:1980:169, 24.–27. punkts.

61. Turklāt neuzskatu, ka no LESD 296. panta varētu tikt atvasināti kaut kādi Komisijas papildu pienākumi šajā jautājumā. Kā minēts iepriekš, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiesību akta pamatojumā nav noteikti jānorāda visi būtiskie faktiskie un juridiskie apstākļi, jo jautājums par to, vai pamatojums ir atbilstošs, ir jāizvērtē, ņemot vērā ne tikai tā formulējumu, bet arī tā kontekstu, kā arī visas tiesību normas, kas regulē attiecīgo jautājumu⁴⁷. Ar to, ka iestādes tiesību akta adresāts apzinās kontekstu, kādā ticis pieņemts šis akts⁴⁸, piemēram, par to, ka viņš ir bijis iesaistīts vai ir veicinājis procedūru, kuras beigās tas tika pieņemts⁴⁹, var attaisnot samērā īsu pamatojumu.

62. Apstrīdētais lēmums tika pieņemts saistībā ar izmeklēšanu par iespējamo LESD 101. panta pārkāpumu, jo bija aizdomas par apelācijas sūdzības iesniedzējas piedalīšanos šajā pārkāpumā. Apelācijas sūdzības iesniedzēja faktiski jau bija vairākas reizes iesaistījusies šajā izmeklēšanā un iepriekš bija informēta par Komisijas nodomu pieņemt lēmumu saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 18. panta 3. punktu.

63. Turklāt, ņemot vērā konkrēto noteikto formātu un atsauci uz citiem uzņēmumiem, kas iekļauti lēmumā par procedūras uzsākšanu, apelācijas sūdzības iesniedzēja nevarēja nezināt, ka lielākā daļa no apstrīdētajā lēmumā pieprasītās informācijas bija dati, kurus Komisija bija pieprasījusi visiem šiem uzņēmumiem, lai salīdzinātu šos datus⁵⁰. Komisija varētu veikt nozīmīgu salīdzināšanu tikai tad, ja pieprasītā informācija tiktu sniegta aptuveni vienā laikā un būtu precīza un pilnīga. Pat viena respondenta kļūdas vai kavēšanās nozīmētu, ka Komisijas paredzētā salīdzināšana nebūtu iespējama vai katrā ziņā nebūtu pietiekami uzticama.

64. Šādos apstākļos Komisijai bija tiesības uzskatīt, ka saistoša lēmuma pieņemšana saskaņā ar 18. panta 3. punktu ir vispiemērotākā metode, lai nodrošinātu, lai pieprasītā informācija būtu pēc iespējas pilnīga un pareiza un tiktu iesniegta vēlamojā termiņā. Komisijai bija arī tiesības pieņemt, ka lēmuma adresāts varēs saprast iemeslus, kas ir tās izvēles izmantot saistošu lēmumu pamatā.

65. Par noteikto termiņu atbildes iesniegšanai uz šiem jautājumiem izvēli piebildišu, ka atbilstoši pareizajam formulējumam pārsūdzētā sprieduma 46. punktā apstrīdētā lēmuma preambulas 2. apsvērumā patiešām tika sniegts īss paskaidrojums par diviem dažādiem termiņiem, kādi tika noteikti dažādiem apstrīdētā lēmuma jautājumu kopumiem. Tādējādi apelācijas sūdzības iesniedzēja bija situācijā, kurā tā varēja saprast, ka par šiem termiņiem ticis izlemts pēc tam, kad Komisija bija izvērtējusi pieprasītās informācijas apjomu salīdzinājumā ar nepieciešamību relatīvi ātri veikt izmeklēšanu.

66. Tādēļ Vispārējā tiesa nevar tikt kritizēta par šiem aspektiem. Šis secinājums neatstāj uzņēmumus bez atbilstošas tiesas aizsardzības, kā to, šķiet, norāda apelācijas sūdzības iesniedzēja, jo ES tiesas acīmredzami ir pilnvarotas pārbaudīt, vai juridiskā instrumenta vai noteiktā termiņa izvēlē nav pieļauta juridiska kļūda, piemēram, pārkāpts samērīguma princips⁵¹. Šādu argumentu tomēr apelācijas sūdzības iesniedzēja šīs apelācijas tiesvedības kontekstā nav izvirzījusi.

67. Ņemot vērā iepriekš minēto, uzskatu, ka otrais apelācijas sūdzības pamats ir jānoraida.

47 — Skat. šo secinājumu 31. punktu.

48 — Skat., piemēram, spriedumu *Padome/Bamba* (C-417/11 P, EU:C:2012:718, 54. punkts un tajā minētā judikatūra).

49 — It īpaši skat. spriedumus *Niederlande/Komisija* (13/72, EU:C:1973:4, 12. punkts) un *Acciaierie e ferriere Lucchini/Komisija* (1252/79, EU:C:1980:288, 14. punkts).

50 — Skat. arī apstrīdētā lēmuma preambulas 4. un 6. apsvērumu.

51 — Par šiem jautājumiem skat. attiecīgi manus secinājumus lietā *Schwenk Zement/Komisija*, C-248/14 P, un lietā *Buzzi Unicem/Komisija*, C-267/14 P.

3) Pieprasītās informācijas vajadzība

a) Lietas dalībnieku argumenti

68. Ar trešo apelācijas sūdzības pamatu, kas vērsts pret pārsūdzētā sprieduma 48.–80. punktu, *HeidelbergCement* kritizē Vispārējās tiesas interpretāciju par saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 18. panta pieprasītās informācijas “vajadzības” prasību. Šī pamata atbalstam tiek minēti vairāki argumenti. Pirmkārt, *HeidelbergCement* apgalvo, ka Vispārējā tiesa nav pārbaudījusi, vai pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas Komisijas rīcībā bija pietiekamas norādes, kas pamatotu aizdomas par iespējamu LESD 101. panta pārkāpumu. Bez šādas pārbaudes neesot iespējams veikt nekāda veida pārbaudi tiesā par to, vai izskatāmajā lietā ticis ievērots vajadzības kritērijs. Otrkārt, *HeidelbergCement* apgalvo, ka Vispārējās tiesas veiktā 18. panta interpretācija, pretēji šī noteikuma redakcijai, būtībā dod neierobežotu rīcības brīvību Komisijai. Treškārt, *HeidelbergCement* apgalvo, ka Vispārējā tiesa nav novērtējusi dažu Komisijas pieprasītās informācijas īpašo veidu vajadzību, konstatējot, ka pārbaude tiesā varētu tikt veikta vēlākā procesa posmā. Ceturtkārt, *HeidelbergCement* apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir nepareizi pieņēmusi, ka Komisija bija pilnvarota pieprasīt informāciju, kas jau bija tās rīcībā.

69. Komisija apgalvo, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentācija attiecas tikai uz jautājumu lapas 1.A, 1.B, 3. un 4. jautājumu. Turpinājumā Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa nevar tikt kritizēta par to, ka tā nav izvērtējusi, vai Komisijas rīcībā bija pietiekamas norādes, lai pamatotu lēmumu pieņemšanu saskaņā ar 18. panta 3. punktu, jo apelācijas sūdzības iesniedzēja pirmajā instancē to neapstrīdēja. Komisija arī apgalvo, ka izmeklēšanas sākuma posmā tai nevar tikt prasīts noteikt precīzu savstarpējo saistību starp iespējamiem pārkāpumiem un pieprasīto informāciju. Katrā ziņā Komisija uzskata, ka Vispārējā tiesa ir pārliecinājusies par šādas saiknes pastāvēšanu attiecībā uz pieprasīto informāciju. Visbeidzot, Komisija aizstāv Vispārējās tiesas secinājumu, ka tai, ievērojot dažus nosacījumus, ir tiesības izdot jaunu pieprasījumu par uzņēmuma jau sniegto informāciju.

b) Vērtējums

i) Par vajadzības prasību

70. Komisijas pieprasītajai informācijai saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 18. panta 3. punktu ir jābūt “vajadzīgai” Komisijai, lai īstenotu LESD 101. un 102. pantu⁵². Komisijai šajā ziņā ir plaša rīcības brīvība⁵³. It īpaši, principā Komisijas ziņā ir izlemt, vai konkrēta informācijas daļa vai dokuments ir “vajadzīgi” izmeklēšanai⁵⁴.

71. Tomēr šī rīcības brīvība nav neierobežota un, katrā ziņā, ir pakļauta pārbaudei ES tiesās⁵⁵. Taisnība, ka termins “vajadzīga” nevar tikt interpretēts pārāk burtiski tādā nozīmē, ka pieprasītā informācija ir jāuztver kā *conditio sine qua non* Komisijas pieņemto pārkāpumu konstatēšanai⁵⁶. Tomēr nav pieļaujama arī pārāk pavirša šī termina interpretācija – piekritu ģenerālvokāta F. Dž. Džeikobsa lietā *SEP* norādītajam, ka tikai saistība starp dokumentu un iespējamo pārkāpumu nav pietiekama, lai attaisnotu Komisijas pieprasījumu par informācijas izpaušanu⁵⁷. Faktiski, ja ES likumdevējam būtu bijis nodoms piešķirt Komisijai šķietami neierobežotu rīcības brīvību šajā jautājumā, tad 18. panta 3. punktā droši vien būtu atsauces uz “būtisko” vai “saistīto” informāciju, nevis “vajadzīgo” informāciju.

52 — Skat. Regulas Nr. 1/2003 preambulas 23. apsvērumu.

53 — Minēts iepriekš, šo secinājumu 22. punkts.

54 — Spriedums *AM & S Europe*/Komisija (155/79, EU:C:1982:157, 17. punkts).

55 — Sal. ar ģenerālvokāta M. Darmona [*M. Darmon*] secinājumiem lietā *Orkem*/Komisija (374/87, EU:C:1989:207, 66. punkts).

56 — Piemēram, Tiesa ir nospriedusi, ka, pat ja Komisijai jau ir pierādījumi par pārkāpuma esamību, tā var likumīgi uzskatīt, ka ir jādod rīkojums veikt turpmāku izmeklēšanu, kas ļautu tai labāk definēt pārkāpuma apmēru, noteikt tā ilgumu vai identificēt iesaistīto uzņēmumu loku. Skat. spriedumu *Orkem*/Komisija (374/87, EU:C:1989:387, 15. punkts).

57 — Ģenerālvokāta F. Dž. Džeikobsa secinājumi lietā *SEP*/Komisija (C-36/92 P, EU:C:1993:928, 21. punkts).

72. Tādā veidā termina “vajadzīga” nozīme ir jāsaprot tā, ka starp pieprasīto informāciju un iespējamo pārkāpumu ir jābūt savstarpējai saistībai, kas ir *pietiekami cieša*, lai Komisija pieprasījuma brīdī varētu pamatoti pieņemt, ka pieprasītā informācija palīdzēs Komisijai izpildīt pienākumus notiekošās izmeklēšanas kontekstā⁵⁸. Citiem vārdiem sakot, lai izvērtētu, vai ir izpildīta vajadzības prasība, ir jāveic analīze par to, vai no Komisijas, kas rīkojas pieprasījuma pieņemšanas laikā, viedokļa uzņēmumam pieprasītā informācija var palīdzēt Komisijai pārbaudīt, vai iespējamais pārkāpums ir noticis, kā arī noteikt tā precīzo raksturu un apjomu.

73. Šķiet svarīgi piebilst, ka šobrīd informācijas pieprasīšanas nolūks saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 18. panta 3. punktu nav atklāt *jebkādu* iespējamo ES konkurences noteikumu pārkāpumu konkrētajā nozarē vai pārkāpumu, ko būtu veicis konkrētais uzņēmums. Patiesām, šajā noteikumā – tāpat kā tās pašas regulas 20. pantā par pārbaudēm – tiek pieprasīts, lai Komisijai būtu vairākas norādes, kas tai likušas domāt, ka pastāv noteikti *konkrēti* pārkāpumi⁵⁹, pat ja pieprasījuma adresātam nav noteikti jābūt vienam no uzņēmumiem, kas ir atbildīgs par šiem pārkāpumiem. Ja nav nekādu konkrētu norāžu, kas būtu pietiekams pamats aizdomām⁶⁰, lēmuma par informācijas pieprasīšanu pieņemšana saskaņā ar 18. panta 3. punktu var tikt uzskatīta par patvaļīgu izmeklēšanas pasākumu⁶¹.

74. Tas, ka nav konkrētu norāžu, kas attaisnotu pieprasījumu saskaņā ar 18. pantu, tomēr nenozīmē, ka Komisijai ir liegta iespēja veikt izmeklēšanu, ja tā uzskata, ka dažas iekšējā tirgus ekonomikas nozares nedarbojas pareizi. Faktiski Regulas Nr. 1/2003 17. pantā Komisijai ir atļauts veikt izmeklēšanu attiecībā uz ekonomikas nozarēm vai līgumu veidiem vairākās ekonomikas nozarēs, ja tendences tirdzniecībā starp dalībvalstīm, neelastīgas cenas vai citi apstākļi liek domāt, ka iekšējā tirgū var būt konkurences ierobežojumi vai izkropļojumi. Tomēr 17. pantā ir paredzēts cits juridiskais instruments: 18. pantā, saskaņā ar kuru ir pieņemts apstrīdētais lēmums, Komisijai nav ļauts pieņemt lēmumus, pieprasot hipotētisku informāciju, ja nav nekādu faktisku aizdomu⁶².

75. Kā ir konstatējusi Vispārējā tiesa, lēmumā, kas pieņemts saskaņā ar 18. panta 3. punktu, nav jāiekļauj atsauce uz šīm norādēm, ar noteikumu, ka tajā ir skaidri norādīti pieņemtie fakti, kas tiek izmeklēti⁶³. Tiesa ir konsekventi spriedusi, ka Komisijai nav jāpaziņo tāda lēmuma adresātam, ar kuru dots rīkojums veikt pārbaudi, visa tās rīcībā esošā informācija par iespējamajiem pārkāpumiem⁶⁴. Manuprāt, šis princips ir piemērojams arī attiecībā uz lēmumiem, ar kuriem tiek pieprasīta informācija no uzņēmumiem saskaņā ar 18. panta 3. punktu.

76. Tādu norāžu esamība un pietiekamība, ar kurām tiek pamatota lēmuma pieņemšana saskaņā ar 18. pantu, ir pakļauta pārbaudei tiesā, ja uzņēmums apstrīd šī lēmuma likumību⁶⁵. Tādējādi tiesvedības laikā Komisijai var būt jāatklāj pierādījumi, kas ir tās aizdomu pamatā, lai Savienības tiesas varētu pārbaudīt, vai apstrīdētais lēmums ir vai nav bijis patvaļīgs⁶⁶. Tomēr lēmuma patvaļīgais raksturs ir jautājums, kas ir atšķirīgs no šajā lēmumā pieprasītās informācijas “vajadzības” jautājuma. Tas ir arī jautājums, kuru ES tiesas nedrīkst izteikt pēc savas ierosmes; tieši lietas dalībniekam, kas piedalās tiesvedībā ES tiesās, šis punkts ir jāmin konkrētā pamata ietvaros.

58 — Sal. ar spriedumiem *AM & S Europe/Komisija* (155/79, EU:C:1982:157, 15. punkts) un *SEP/Komisija* (C-36/92 P, EU:C:1994:205, 21. punkts) un ģenerālvokāta F. Dž. Džeikobsa secinājumiem lietā *SEP/Komisija* (C-36/92 P, EU:C:1993:928, 20.–22. punkts).

59 — Sal. ar spriedumu *Cementos Portland Valderrivas/Komisija* (T-296/11, EU:T:2014:121, 40. punkts).

60 — Šajā ziņā pēc analogijas skat. spriedumu *Roquette Frères* (C-94/00, EU:C:2002:603, 54. un 55. punkts).

61 — Skat. šo secinājumu 24. punktu.

62 — Pēc analogijas skat. ģenerālvokātes J. Kokotes secinājumus lietā *Nexans un Nexans France/Komisija* (C-37/13 P, EU:C:2014:223, 43. punkts).

63 — Pārsūdzētā sprieduma 37. punkts.

64 — Skat. spriedumus *Dow Chemical Ibérica u.c./Komisija* (no 97/87 līdz 99/87, EU:C:1989:380, 45. punkts) un *Nexans un Nexans France/Komisija* (C-37/13 P, EU:C:2014:2030, 35. punkts).

65 — Pēc analogijas skat. spriedumu *Roquette Frères* (C-94/00, EU:C:2002:603, 54. punkts).

66 — Spriedums *Cementos Portland Valderrivas/Komisija* (T-296/11, EU:T:2014:121, 41.–56. punkts).

ii) Izskatāmā lieta

77. Sākumā man ir jāizskata divi sākotnējie iebildumi par šī apelācijas sūdzības pamata pieņemamību, kurus ierosinājusi Komisija.

78. No vienas puses, man šķiet, ka Komisija gluži pareizi norāda, ka pirmajā instancē apelācijas sūdzības iesniedzēja nav apgalvojusi, ka Komisijas rīcībā nebija pietiekamu norāžu, kas attaisnotu apstrīdētā lēmuma pieņemšanu. Tātad piekritu Komisijai, ka pret Vispārējo tiesu nevar būt vērsta nekāda kritika par to, ka tā nav pārbaudījusi šo jautājumu.

79. No otras puses, neuzskatu, ka Komisijai ir taisnība, ka šis trešais apelācijas sūdzības pamats attiecas tikai uz Vispārējās tiesas konstatēto par 1.A, 1.B, 3. un 4. jautājumu. Faktiski pirmajā instancē apelācijas sūdzības iesniedzēja sūdzējās par neatbilstošu apstrīdētā lēmuma pamatojumu, tādēļ, pēc tās domām, nebija iespējams pārbaudīt, vai pieprasītā informācija bija “vajadzīga” Regulas Nr. 1/2003 18. panta nozīmē.

80. *HeidelbergCement* prasības pieteikumā Vispārējai tiesai ir diezgan skaidri minēts tās galvenais arguments, ka pieprasītās informācijas vajadzības rakstura pārbaude nebija iespējama tādēļ, ka apstrīdētais lēmums nebija precīzs. Konkrēti jautājumi, uz kuriem atsaucas Komisija, bija doti tikai kā piemēri domai, ka, pat ja pamatojums būtu uzskatāms par pietiekamu – kā ir uzsvērusi apelācijas sūdzības iesniedzēja –, nebija saskatāma savstarpējā saistība starp pieprasīto informāciju un iespējamajiem pārkāpumiem. Tādējādi argumenti, kas attiecās tikai uz 1.A, 1.B, 3. un 4. jautājumu, tika izvirzīti tikai kā alternatīvi un pakārtoti.

81. Taču tādu iemeslu dēļ, kas izskaidroti apelācijas sūdzības pirmajā pamatā, apelācijas sūdzības iesniedzējas galvenokārt ierosinātie argumenti man šķiet pamatoti: ja informācijas pieprasījumam nav samērā skaidra nolūka, kā lai šī pieprasījuma saņēmējs pārbauda, vai ir izpildītas 18. panta prasības katram pieprasījumā iekļauto jautājumu kopumam?

82. Agrākā judikatūrā pati Vispārējā tiesa ir uzsvērusi, cik nozīmīga ir saikne starp izmeklēšanas nolūka aprakstu un pieprasītās informācijas vajadzīgo raksturu. Kā Vispārējā tiesa nosprieda, 18. pantā noteiktais vajadzības kritērijs ir jāvērtē, atsaucoties uz izmeklēšanas nolūku, kas ir jāformulē pašā informācijas pieprasījumā. Komisija var lūgt izpaust tikai to informāciju, kas tai var ļaut izmeklēt iespējamos pārkāpumus, kas pamato izmeklēšanas veikšanu un kas ir norādīta informācijas pieprasījumā⁶⁷. Ģenerālvokāts F. Dž. Džeikobss arī ir uzsvēris, cik būtiski ir paredzēt pietiekami detalizētu informāciju par izmeklēšanas apjomu pašā lēmumā⁶⁸.

83. Tādēļ pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa ne tikai nav apstiprinājusi pieprasītās informācijas “vajadzību” nepietiekama pamatojuma dēļ (neņemot vērā savu iepriekšējo judikatūru šajā jautājumā), bet, kas ir vēl nozīmīgāk, tā arī kļūdaini ir interpretējusi “vajadzības” prasību. Šķiet, ka Vispārējā tiesa faktiski ir pieņēmusi, ka jebkāda saikne starp pieprasīto informāciju un iespējamo pārkāpumu ir pietiekama, lai izpildītu šo prasību.

84. Tas, ka Vispārējā tiesa piemēroja nepareizu vajadzības pārbaudi, ir redzams, pirmkārt, no pārsūdzētā sprieduma 54.–58. punkta. *HeidelbergCement* apgalvoja, ka dažas Komisijas prasītās informācijas daļas nevarēja noderēt izmeklēšanā, jo tā esot bijusi informācija, kas saistīta ar daudzu dažādu preču apkopojumiem, kuriem cena arī tika noteikta atšķirīgi. Šādos apstākļos, pēc apelācijas sūdzības iesniedzējas viedokļa, nevarēja tikt veikta nozīmīga cenu salīdzināšana EEZ ietvaros. Neizskatot *HeidelbergCement* argumentu pēc būtības, Vispārējā tiesa to ātri noraidīja, konstatējot, ka šī informācija: i) varēja tikt uzskatīta par saistītu ar iespējamajiem pārkāpumiem, ii) kritika, kas bija

67 — Spriedums *Amann & Söhne un Cousin Filterie*/Komisija (T-446/05, EU:T:2010:165, 333. punkts un tajā minētā judikatūra).

68 — Skat. secinājumus *SEP*/Komisija (C-36/92 P, EU:C:1993:928, 34. punkts).

saistīta ar to, ka sniegtie dati nebija ticami, neietekmēja informācijas pieprasījuma likumību, iii) Komisijas ziņā bija noteikt, vai savāktā informācija ļauj tai apstiprināt viena vai vairāku pārkāpumu pastāvēšanu attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju, un ka apelācijas sūdzības iesniedzēja attiecīgā gadījumā var apstrīdēt pieprasītās informācijas pierādījuma vērtību savā atbildē uz iespējamo paziņojumu par iebildumiem vai prasības atcelt galīgo lēmumu pamatojumā.

85. Vispārējās tiesas argumentācija šajā jautājumā šķiet kļūdaina. Neatkarīgi no tā, vai *HeidelbergCement* iebildumi bija pareizi, tie nevarēja tikt noraidīti, vienkārši konstatējot, ka pastāv kaut kāda veida saistība starp pieprasīto informāciju un iespējamajiem pārkāpumiem un ka ar to pietiek. Galvenais jautājums ir – vai varētu tikt pamatoti sagaidīts, ka šī informācija Komisijai būs noderīga. Šī aspekta nozīmi Vispārējā tiesa tomēr skaidri ir noraidījusi, konstatējot, ka iespējamā pieprasītās informācijas noderīguma neesamība katrā ziņā neietekmētu apstrīdētā lēmuma likumību. Tas ir acīmredzami nepareizi. Piekrītu, ka Komisijai ir jāpiešķir plaša rīcības brīvība, lemjot par to, kāda informācija var tikt uzskatīta par noderīgu (un tādējādi “vajadzīgu” 18. panta nozīmē), bet ES tiesas nevar izvairīties no jebkādas šīs rīcības brīvības īstenošanas pārbaudes tiesā. Ja Komisijas pieprasītā informācija būtu bijusi acīmredzami neatbilstīga izmeklēšanas nolūkam, tad tiktu ietekmēta apstrīdētā lēmuma likumība, pretēji Vispārējās tiesas nospriestajam.

86. Ar apstrīdētā lēmuma tiesiskumu nav saistīts tas, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja varēja apstrīdēt attiecīgās informācijas pierādījuma vērtību, atbildot uz iespējamo paziņojumu par iebildumiem vai pamatojot prasību atcelt galīgo lēmumu. Lēmums, ar kuru tiek pieprasīta informācija, kas nav vajadzīga Regulas Nr. 1/2003 18. panta 3. punkta nozīmē, ir pretiesisks (pilnībā vai daļēji), un tādēļ ES tiesām tas ir jāatceļ. Šī noteikuma tekstā ir ļoti skaidri norādīts, ka šāda lēmuma tiesiskums var tikt nekavējoties pārbaudīts tiesā; saskaņā ar 18. panta 3. punktu Komisijas lēmumā arī ir “[jā]norāda [...] Tiesas tiesības pārskatīt lēmumu”.

87. To, ka Vispārējā tiesa kļūdaini ir piemērojusi vajadzības kritēriju, var redzēt, otrkārt, pārsūdzētā sprieduma 60.–80. punktā. *HeidelbergCement* bija apgalvojusi, ka ar apstrīdēto lēmumu ir pārkāpts 18. pants, ciktāl daudzos jautājumos tai tika prasīts sniegt informāciju, ko *HeidelbergCement* jau bija sniegusi, atbildot uz iepriekšējiem informācijas pieprasījumiem.

88. Vispārējā tiesa sākotnēji atgādināja par savu judikatūru, saskaņā ar kuru informācijas pieprasījumi, lūdzot nodrošināt informāciju par dokumentu, kas jau ir Komisijas rīcībā, principā nevar tikt uzskatīti par attaisnotiem ar izmeklēšanas vajadzībām. Tā arī nosprieda, ka lēmums, kurā adresātam otro reizi tiek pieprasīts sniegt iepriekš pieprasīto informāciju, pamatojoties uz to, ka tikai daļa no informācijas, pēc Komisijas domām, ir nepareiza, varētu izrādīties par apgrūtinājumu, kas ir nesamērīgs ar izmeklēšanas vajadzībām, tādēļ ar to netiktu ievērots samērīguma princips vai tas neatbilstu vajadzības prasībai. Vispārējā tiesa visbeidzot piebilda, ka, pēc tās domām, ar vieglākā veida izvēli uzņēmumu sniegto atbilžu apstrādē nevar tikt attaisnots šiem uzņēmumiem uzliktais pienākums jaunā formātā iesniegt informāciju, kas jau ir Komisijas rīcībā⁶⁹.

89. Vispārējās tiesas argumentācija šajā jautājumā man šķiet pārliecinoša. Izteiktie principi, šķiet, tieši izriet no 18. pantā paredzētā “vajadzības” kritērija⁷⁰. Tomēr šo principu piemērošana izskatāmajā lietā nav tikpat pārliecinoša.

90. Vispārējā tiesa nosprieda, ka ļoti lielā mērā jautājumu lapā apelācijas sūdzības iesniedzējai bija likts atkārtoti iesniegt informāciju, kuru tā jau bija iesniegusi Komisijai. Šajā kontekstā Vispārējā tiesa noraidīja Komisijas izteikto argumentu, ka apstrīdētajā lēmumā bija arī mēģināts novērst iespējamās kļūdas *HeidelbergCement* iepriekš sniegtajā informācijā: Vispārējā tiesa varēja identificēt tikai vienu iespējamo kļūdu piemēru. Turklāt Vispārējā tiesa konstatēja, ka Komisija saskaņā ar 18. pantu bija

69 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 71.–74. punktu un tajos minēto judikatūru.

70 — Sal. ar ģenerāladvokāta M. Darmona secinājumiem lietā *Orkem*/Komisija (374/87, EU:C:1989:207, 66. punkts).

pieņēmusi lēmumus, kas bija faktiski identiski visiem uzņēmumiem, kurus skāra izmeklēšana. Tas nozīmēja, ka Komisija neņēma vērā informāciju, ko iepriekš bija sniedzis katrs no šiem uzņēmumiem (tostarp *HeidelbergCement*). Faktiski Vispārējā tiesa konstatēja, ka apstrīdētā lēmuma pieņemšanas patiesais mērķis, vismaz daļēji, bija iegūt no apelācijas sūdzības iesniedzējas tās iepriekšējo atbilžu konsolidētu versiju⁷¹.

91. Neraugoties uz šiem atzinumiem, Vispārējā tiesa noraidīja *HeidelbergCement* argumentus, piebilstot, ka daži no jautājumiem attiecās uz informāciju, kas nebija pieprasīta iepriekš, bet citi bija padziļinātāki nekā iepriekšējie informācijas pieprasījumi, jo tie bija konkrētāki to mainītā satura vai papildu mainīgo lielumu pievienošanas dēļ. Pamatojoties uz to, Vispārējā tiesa secināja, ka jautājumu lapas nolūks – nodrošināt svaigu vai sīkāku informāciju – bija pierādījums tam, ka pieprasītā informācija bija vajadzīga⁷².

92. Secinājums, pie kura nonāca Vispārējā tiesa, ir mulsinošs: šķiet, ka tā pieņēma, ka jebkādas izmaiņas jautājumu tekstā, kas nozīmē, ka atbildēs ir jāiekļauj papildu vai precīzāka informācija, var tikt uzskatītas par atbilstošām 18. panta prasībām. Tā būtu taisnība, ja papildu vai detalizētāka informācija būtu tikai samērā neliela daļa no kopējās pieprasītās informācijas. Patiešām, pat pavisam pārsūdzētajā spriedumā minēto jautājumu salīdzinājums ar apelācijas sūdzības iesniedzējai iepriekšējos pieprasījumos jau uzdotajiem jautājumiem liecina, ka izmaiņu pakāpe starp šiem jautājumiem nereti ir diezgan minimāla. Kā norādīts paša apstrīdētā lēmuma preambulas 6. apsvērumā, netiek apstrīdēts, ka viens no tā mērķiem bija iegūt iepriekš sniegtās informācijas konsolidētu versiju. It īpaši, šī konsolidācija bija jānodrošina atbilstoši Komisijas pieprasītajam formātam tā, lai varētu ātri tikt salīdzināti visi tās saņemtie dati.

93. Turklāt netiek apstrīdēts, ka daļa no Komisijas pieprasītās informācijas bija publiski pieejama un ka Komisija varēja to viegli iegūt ar citiem līdzekļiem (piemēram, izmantojot meklēšanu internetā).

94. Neskarot jautājumu par šāda informācijas pieprasījuma samērīgumu, īsti nesaprotu, kā ir ievērota “vajadzības” prasība, to pareizi interpretējot.

95. Visu iepriekš minēto iemeslu dēļ uzskatu, ka Vispārējā tiesa, piemērojot vajadzības prasību saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 18. pantu, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Apelācijas sūdzības iesniedzējas trešais pamats ir attiecīgi jāapmierina, un pārsūdzētais spriedums ir jāatceļ, ciktāl Vispārējā tiesa minētā sprieduma 48.–80. punktā ir noraidījusi apelācijas sūdzības iesniedzējas minēto atcelšanas pamatu par apstrīdētajā lēmumā pieprasītās informācijas vajadzību.

4) Pieprasītās informācijas formāts

a) Lietas dalībnieku argumenti

96. Ar ceturto apelācijas sūdzības pamatu *HeidelbergCement* apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 81.–85. punktā nepareizi ir interpretējusi un piemērojusi Regulas Nr. 1/2003 18. pantu, piekrītot, ka Komisija bija tiesīga pieprasīt lēmuma adresātam sniegt prasīto informāciju noteiktā formātā. Apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka Komisijai nav atļauts pieprasīt uzņēmumiem iesniegt prasīto informāciju atbilstoši konkrētiem un precīziem norādījumiem.

71 — Pārsūdzētā sprieduma 64. un 70. punkts.

72 — Pārsūdzētā sprieduma 76.–79. punkts.

97. Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa šajā ziņā nav pieļāvusi nekādu kļūdu. Komisijai būtu jābūt tiesīgai pieprasīt uzņēmumam sniegt pieprasīto informāciju tādā formātā, kāds tiek uzskatīts par vajadzīgu. Šī 18. panta interpretācija esot pamatota arī ar Regulas Nr. 1/2003 preambulas 23. apsvērumu⁷³, kurš attiecas uz “informāciju, kas vajadzīga”.

b) Vērtējums

i) Par pienākumu sniegt informāciju

98. Vispirms jāatgādina, ka procedūras saskaņā ar Regulu Nr. 1/2003 nav krimināltiesiska rakstura procedūras; tās ir administratīvas procedūras, kuru rezultātā tomēr var tikt piemēroti būtiski naudas sodi uzņēmumiem, kas ir atzīti par atbildīgiem par ES konkurences noteikumu pārkāpumiem.

99. Tādēļ nav absolūtu tiesību klusēt saistībā ar šīm procedūrām⁷⁴. Kā norādīts iedibinātajā judikatūrā, uzņēmumiem, kuri pakļauti šīm procedūrām, ir pienākums aktīvi sadarboties ar Komisiju saistībā ar izmeklēšanu, kas nozīmē, ka tiem ir jānodrošina, lai Komisijai būtu pieejama visa ar izmeklēšanas priekšmetu saistītā informācija⁷⁵.

100. Saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 18. pantu Komisijai ir tiesības pieprasīt uzņēmumiem sniegt atbildes uz konkrētiem jautājumiem un atklāt to rīcībā esošos dokumentus⁷⁶. Uzņēmumam ir pienākums izpildīt šo prasību, pat ja Komisija var sniedzamo informāciju izmantot tam nelabvēlīgi⁷⁷.

101. Patiešām, Komisijai ir tikai tādas izmeklēšanas pilnvaras, kas tai piešķirtas Regulā Nr. 1/2003, un, lai varētu atklāt ES konkurences noteikumu pārkāpumus un sauktu pie atbildības par tiem, tai lielā mērā jāpaļaujas uz pašu uzņēmumu sniegto informāciju (kā arī pārbaužu laikā atklātajiem dokumentiem).

102. Man vēlreiz jāuzsver, ka saskaņā ar sistēmu, kas izveidota ar Regulu Nr. 1/2003, ES konkurences noteikumu pārkāpuma pierādīšanas pienākums ir Komisijai (vai, attiecīgā gadījumā, valsts konkurences iestādēm)⁷⁸. Tātad, pat ja uzņēmumiem nav tiesību klusēt, tiem nevar tikt pieprasīts izpildīt uzdevumus, kas, patiesību sakot, pieder pie pierādījumu ievākšanas un lietas izmeklēšanas.

103. Pamatjautājums, kas izvirzīts ar šo apelācijas sūdzības pamatu, ir norobežot Komisijas lomu iespējamo konkurences noteikumu pārkāpumu izmeklēšanā no uzņēmumu, par kuriem notiek izmeklēšana, lomas sadarbībā ar Komisiju. Konkrētāk, viens no galvenajiem jautājumiem, kas rodas izskatāmajā lietā, ir – vai “informācijas” jēdziens Regulas Nr. 1/2003 18. pantā var tikt interpretēts tā, ka Komisijai ir atļauts pieprasīt uzņēmumiem sniegt pieprasīto informāciju atbilstoši ļoti konkrētam formātam.

104. Uzskatu, ka atbildei uz šo jautājumu principā būtu jābūt noliedzošai.

73 — Tas ir minēts arī pārsūdzētā sprieduma 84. punktā.

74 — Tikai tiesības neliecināt pret sevi zināmās robežās ir atzītas uzņēmumiem, uz kuriem attiecas šādas procedūras: skat. tālāk šo secinājumu 149.–168. punktu.

75 — Spriedums *Orkem*/Komisija (374/87, EU:C:1989:387, 27. punkts).

76 — Minēts iepriekš, šo secinājumu 25. punkts.

77 — Interesanti atzīmēt, ka tiesības izdot juridiski saistošus informācijas pieprasījumus ierobežo nepieciešamību šai iestādei veikt *in loco* pārbaudes uzņēmumu uzņēmējdarbības telpās. Skaidrs, ka informācijas pieprasījumi parasti mazāk ierobežo uzņēmuma privātumu un mazāk traucē tā ikdienas uzņēmējdarbību. Sal. ar ģenerāladvokāta M. Darmona secinājumiem lietā *Orkem*/Komisija (374/87, EU:C:1989:207, 155. punkts).

78 — Minēts iepriekš, šo secinājumu 26. punkts.

105. Piekritu Komisijai, ka Regulas Nr. 1/2003 preambulas 23. apsvērumā un 18. pantā izmantotais formulējums ļauj domāt (atsaucoties uz informācijas “vajadzību”), ka Komisija drīkst lūgt adresātam sniegt informāciju atbilstoši formātam, kas tai var būt noderīgs izmeklēšanai. Vajadzība saglabāt Komisijas izmeklēšanas pilnvaru efektivitāti saskaņā ar Regulu Nr. 1/2003 noteikti nozīmē, ka sniegtajai informācijai ir jābūt ne tikai pareizai un pilnīgai, bet arī šai iestādei viegli saprotamai un izmantojamai. Tādēļ šī informācija nedrīkst tikt sniegta haotiski, nesistemātiski vai sadrumstaloti. Turklāt uzņēmumam nav jāpārplūšina Komisija ar nepieprasītiem dokumentiem un datiem, atstājot būtiskās informācijas atlasī Komisijas ziņā.

106. Tomēr “informācijas” jēdziens nevar tikt paplašināts tik ļoti, lai tas nozīmētu, ka uzņēmumiem varētu tikt pieprasīts izpildīt uzdevumus, kas pieder pie lietas veidošanas un ko tād parasti veic Komisijas darbinieki. Pienākums, kas noteikts Regulas Nr. 1/2003 18. pantā, ir tikai “informācijas sniegšana” vai, kā Tiesa noteikusi savā judikatūrā, informācijas pieejamības nodrošināšana⁷⁹. Nekur šajā normā nav nepārprotamas norādes uz pienākumiem, kas pārsniedz informācijas iesniegšanu.

107. Tādēļ uzskatu, ka principā Komisija nav tiesīga saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 18. panta 3. punktu visos gadījumos pieprasīt lēmuma adresātam sniegt pieprasīto informāciju konkrētā formātā. Tomēr tas nenozīmē, ka uzņēmums vienmēr var vienkārši neievērot Komisijas pieprasīto formātu informācijas sniegšanai. Šāda rīcība būtu pretrunā aktīvas sadarbības pienākumam. Tādējādi uzņēmumam ir pienācīgi jāapsver Komisijas prasītais formāts pieprasītās informācijas iesniegšanai.

108. Praksē formatēšanas darbības, ko Komisija var pieprasīt uzņēmumam veikt, manuprāt, ir atkarīgas no sniedzamās informācijas būtības. Attiecībā uz izskatāmajā lietā aplūkoto informāciju var tikt identificēti trīs dažādi tās veidi: i) nedaudz sakārtojama un savācama informācija, lai Komisijai tā būtu viegli izprotama un izmantojama; ii) informācija tādā formātā, kas var tikt nekavējoties nosūtīts Komisijai, jo Komisija to varēs viegli saprast un izmantot; iii) publiski pieejama informācija.

109. Runājot par pirmā veida informāciju, tās sastāvā ir informācija, kas lēmuma adresātam neizbēgami ir jāsakārto, pirms tā var tikt iesniegta Komisijai. Tāpēc man šķiet, ka no aktīvas sadarbības pienākuma izriet, ka šādos apstākļos var tikt sagaidīts, ka uzņēmums pacentīsies ievērot Komisijas pieprasīto formātu. Ciktāl Komisijas izvēlētais formāts nav ievērojami apgrūtinātāks par citiem iespējamajiem formātiem, kuri varētu tikt izmantoti, konkrētajam uzņēmumam pamatoti varētu tikt pieprasīts ievērot Eiropas Komisijas norādījumus.

110. Tomēr attiecībā uz otro un trešo informācijas veidu neuzskatu, ka jebkāds pieprasījums pārformatēt attiecīgo informāciju varētu tikt uzskatīts par pieņemamu. Tā kā lēmuma adresāts uzreiz varēja iesniegt pieprasīto informāciju tādā veidā, kādā Komisija varētu to viegli saprast un apstrādāt, neredzu nekādu iemeslu, kāpēc darbības datu pārformatēšana tādā veidā, kādu Komisija uzskata par piemērotāko izmeklēšanai, nebūtu jāveic pašiem Komisijas darbiniekiem.

111. Šādos apstākļos Komisijas pieprasījums pārformatēt lielu datu apjomu *mutatis mutandis* varētu tikt salīdzināts ar lūgumu daudzus garus uzņēmuma rīcībā esošus dokumentus iztulkot citā valodā. Tas, ka Komisijas darbiniekiem, iespējams, nav nepieciešamo valodu zināšanu, manuprāt, nevarētu būt attaisnojums šādam pieprasījumam.

79 — Minēts iepriekš, šo secinājumu 99. punkts.

112. Šajā kontekstā ir jāpievērš uzmanība tam, ka, atšķirībā no tā, kas notiek dalībvalstu līmenī attiecībā uz tādiem jautājumiem kā nodokļu uzlikšana vai vērtspapīri, ES tiesību sistēmā nav skaidru noteikumu par veidu, kādā uzņēmumiem būtu jāorganizē un jāuzglabā dati un dokumenti, kas varētu būt noderīgi izmeklēšanai saskaņā ar Regulu Nr. 1/2003. Tādēļ uzņēmumiem ir tiesības savā rīcībā esošās informācijas organizēšanai un uzglabāšanai izmantot tādas metodes, kuras tie uzskata par vislabākajām. Ja saistībā ar izmeklēšanu par iespējamu konkurences noteikumu pārkāpumu Komisija vēlas, lai informācija tiktu organizēta citādi, tad tas ir darbs, kas īstenībā attiecas uz lietas sagatavošanu.

ii) Izskatāmā lieta

113. Pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa konstatēja, ka principā Komisijas pilnvaras pieprasīt informāciju saskaņā ar 18. pantu noteikti nozīmē iespēju šai iestādei pieprasīt, lai informācija tiktu sniegta konkrētā formātā. Tā piebilda arī, ka šo pilnvaru īstenošanā tomēr ir jāievēro ierobežojumi, kas izriet no samērīguma principa un no uzņēmuma tiesībām neliecināt pret sevi⁸⁰. Tad Vispārējā tiesa turpināja izskatīt apstrīdēto lēmumu samērīguma principa aspektā un secināja, ka, lai gan ar to adresātam tika radīta “īpaši liela slodze”⁸¹, tajā netika pārkāpts šis princips⁸².

114. Šo secinājumu 98.–112. punktā paskaidroto iemeslu dēļ uzskatu šo argumentāciju par kļūdainu. Līdz ar to Vispārējā tiesa izskatāmajā lietā ir nepareizi interpretējusi informācijas jēdzienu Regulas Nr. 1/2003 18. panta nozīmē.

115. Uzskatu, ka, pareizi interpretējot 18. pantu, tajā Komisijai nav ļauts pieprasīt apelācijas sūdzības iesniedzējai visu apstrīdētajā lēmumā pieprasīto informāciju sniegt konkrētā formātā, kas noteikts minētā lēmuma II un III pielikumā⁸³.

116. Ļoti stingri bija norādījumi par veidu, kādā informācija bija jāsniedz Komisijai. Pilnīga prasītā formāta ievērošana tika nodrošināta ar skaidri izteiktiem sankciju draudiem. Lodziņā jautājumu lapas sākumā Komisija raksta (treknrakstā un ar pasvītrotiem burtiem): “Lūdzu, ņemiet vērā, ka Jūsu atbilde var tikt uzskatīta par nepareizu vai maldinošu, ja nav ievērotas šādas definīcijas un norādījumi”.

117. Tādēļ Komisija ne tikai pieprasīja īpašu formātu informācijas sniegšanai, kura bija jāsakārto apelācijas sūdzības iesniedzējai, bet faktiski tā pieprasīja sniegt visu informāciju atbilstoši šim formātam, neatkarīgi no tās apjoma un rakstura⁸⁴.

118. Manuprāt, tas ir nepieņemami. Komisijas pieprasījuma rezultātā apelācijas sūdzības iesniedzējai bija jāveic formatēšanas (un pārformatēšanas) darbības, kuras principā būtu bijis jāveic Komisijai.

119. Pirmkārt, kā paskaidroja apelācijas sūdzības iesniedzēja (un Komisija to nav noliegusi), daudzi no pieprasītajiem datiem varēja nekavējoties tikt sniegti formātā, kādā tie tika uzglabāti apelācijas sūdzības iesniedzējas datu bāzēs. Taču tas, ka Komisija šiem datiem pieprasīja ļoti konkrētu un precīzu formātu, radīja ļoti nozīmīgu papildu darba apjomu tikai šo datu pārformatēšanai.

80 — Pārsūdzētā sprieduma 85. un 86. punkts.

81 — Pārsūdzētā sprieduma 96. un 106. punkts.

82 — Pārsūdzētā sprieduma 89.–108. punkts.

83 — Pārsūdzētā lēmuma II pielikuma (detalizēti norādījumi, kā atbildēt uz jautājumu lapu) un III pielikuma (atbilžu veidnes) apjoms kopā ir gandrīz 30 lappuses ar ļoti detalizētiem norādījumiem.

84 — Tāda veida informācija, kas izskaidrota šo secinājumu 108.–110. punktā.

120. Otrkārt, Komisija apelācijas sūdzības iesniedzējai pieprasīja arī iesniegt informāciju, kas acīmredzami bija publiski pieejama. Piemēram, apstrīdētā lēmuma II pielikuma 10. punktā ir rakstīts: “Visas monetārās vērtības jāizsaka euro valūtā. Ja izmantotā vietējā valūta nav euro, lūdzu konvertēt uz euro valūtu, izmantojot Eiropas Centrālās bankas pārskata periodā publicēto valūtas maiņas kursu”. Tiesas sēdē Komisijai tika lūgts paskaidrot, kāpēc šos aprēķinus nevarēja veikt Komisijas darbinieki. Komisija nesniedza atbildi.

121. Treškārt, lai gan saistībā ar šo apelācijas sūdzības pamatu netiek izskatīts informācijas apjoms, nav apstrīdams, ka no apelācijas sūdzības iesniedzējas pieprasītie formatēšanas uzdevumi bija apjomīgi, sarežģīti un apgrūtināši. Prasības pieteikumā Vispārējai tiesai *HeidelbergCement* ir iekļāvuši dažus detalizētus aprēķinus par darba laiku, kas bija nepieciešams, lai atbildētu uz Komisijas jautājumu lapu, un ar to saistītajām izmaksām. Savu aprēķinu pamatošanai tā ir piedāvājusi arī dažus pierādījumus. Komisija savukārt ir tikai apstrīdējusi šos aprēķinus, apgalvojot, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja nav iesniegusi pietiekamus un ticamus pierādījumus. Tomēr Komisija nav piedāvājusi nekādus konkrētus faktus, lai pamatotu savus iebildumus, un nav identificējusi iespējamās kļūdas šajos aprēķinos. Tādējādi tiesas sēdē Komisijai tika lūgts norādīt iemeslus, kādēļ tā uzskata, ka *HeidelbergCement* skaitļi bijuši pārspīlēti, un kādi, pēc Komisijas domām, būtu ticamāki skaitļi. Komisija nevarēja sniegt nekādu aptuvenu aprēķinu un nevarēja arī piedāvāt nekādu skaidrojumu tam, kāpēc apelācijas sūdzības iesniedzējas iesniegtie aprēķini nebūtu jāuzskata par ticamiem.

122. Būtībā man šķiet, ka izskatāmajā lietā apelācijas sūdzības iesniedzējai tika pieprasīts izpildīt tik plašus, sarežģītus un laikietilpīgus lietvedības un administratīvos uzdevumus, iesniedzot pieprasīto informāciju, ka faktu apkopošana lietā pret to, šķiet, faktiski tika nodota kā “ārpakalpojums” uzņēmumam, pret kuru tika veikta izmeklēšana.

123. Visu šo iemeslu dēļ uzskatu, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja ir pareizi norādījusi, ka Vispārējā tiesa ir kļūdaini interpretējusi Regulas Nr. 1/2003 18. pantu. Tātad apelācijas sūdzības iesniedzējas ceturtais apelācijas sūdzības pamats ir jāapmierina un pārsūdzētais spriedums jāatceļ, ciktāl Vispārējā tiesa minētā sprieduma 23.–43. punktā norādīto iemeslu dēļ ir uzskatījusi, ka Komisija bija tiesīga pieprasīt informāciju, kas norādīta apstrīdētā lēmuma I pielikumā, atbilstīgi tā II pielikumā un III pielikumā ilustrētajam formātam.

5) Pieprasījuma termiņi

a) Lietas dalībnieku argumenti

124. Ar piekto apelācijas pamatu, kas vērsts pret pārsūdzētā sprieduma 101.–108. punktu, *HeidelbergCement* apstrīd Vispārējās tiesas vērtējumu par apstrīdētajā lēmumā noteikto termiņu samērīgumu. It īpaši *HeidelbergCement* norāda, ka tiesa ir nepareizi uzskatījusi, ka šie termiņi bija pamatoti, ņemot vērā līdzekļus, kādi bija pieejami *HeidelbergCement* lieluma un apjoma uzņēmumam. Tā rezultātā informācijas pieprasījumos būtu bijuši dažādi termiņi atkarībā no attiecīgajiem uzņēmumiem pieejamajiem saimnieciskajiem līdzekļiem.

125. Komisija savukārt atzīmē, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja kritizē tikai pārsūdzētā sprieduma 107. punktu, nevis visu pārējo Vispārējās tiesas argumentāciju, un lūdz Tiesu noraidīt šo apelācijas sūdzības pamatu.

b) Vērtējums

126. Komisijas novērojumi par šī apelācijas sūdzības pamata apmēru ir pareizi, – apelācijas sūdzības iesniedzēja kritizē tikai to, ka Vispārējā tiesa, izvērtējot izskatāmo termiņu samērīgumu, ir atsaukusies uz līdzekļiem, kādi pieejami *HeidelbergCement* lieluma un apjoma uzņēmumam.

127. Turklāt mani ne visai pārlicina *HeidelbergCement* argumenti šajā jautājumā.

128. Lai tiktu ievērots samērīguma princips attiecībā uz informācijas pieprasījumā noteiktajiem termiņiem, Komisijai (un ES tiesām, pārbaudot šī pieprasījuma tiesiskumu) noteikti ir jāņem vērā šim pieprasījuma adresātam pieejamie līdzekļi. Kā gan citādi būtu iespējams izvērtēt, vai ar konkrēto pieprasījumu konkrētajam uzņēmumam netiek noteikts pārmērīgs vai nesamērīgs slogs? Vienādojumā, kas Komisijai un ES tiesām ir jāatrisina šai sakarā, ir divi galvenie mainīgie lielumi: pirmkārt, pieprasītās informācijas apjoms un sarežģītība un, otrkārt, adresāta faktiskās iespējas sniegt šo informāciju.

129. Pieprasītās informācijas apjoms un sarežģītība acīmredzami ir atkarīgi no daudziem mainīgajiem lielumiem: iespējamā pārkāpuma smaguma, attiecīgā uzņēmuma līdzdalības rakstura, prasīto pierādījumu nozīmīguma un noderīgās informācijas, kas, pēc Komisijas viedokļa, ir attiecīgā uzņēmuma rīcībā, apmēra un veida⁸⁵.

130. Faktiskās adresāta iespējas sniegt pieprasīto informāciju galvenokārt ir atkarīgas no tam pieejamajiem (personāla, tehniskajiem un finanšu) līdzekļiem.

131. Tādēļ tāda lieluma un apjoma uzņēmumam kā saskaņā ar 18. panta 3. punktu izdotā lēmuma adresāts vispārēji pieejamie līdzekļi man šķiet viens no faktoriem, kas var tikt ņemts vērā, lai noteiktu, vai patiesībā varēja tikt pamatoti sagaidīts, ka šis adresāts sniegs atbildi Komisijas noteiktajā termiņā. Kā apelācijas sūdzības iesniedzēja pati atzīst, ir skaidrs, ka uzdevums, kas var būt pārmērīgs mazam ģimenes uzņēmumam, var būt mazāk apgrūtināošs pieredzējušam starptautiskam uzņēmumam ar vairākiem tūkstošiem darbinieku.

132. Tomēr tam nav noteikti jānozīmē – kā norāda apelācijas sūdzības iesniedzēja –, ka Komisijai jānosūta informācijas pieprasījumi ar atšķirīgu termiņu katram adresātam. Patiešām, sūtot to pašu informācijas pieprasījumu dažādiem uzņēmumiem, Komisija var arī noteikt termiņu, kas ir samērīgs visiem attiecīgajiem uzņēmumiem.

133. Ņemot vērā iepriekš teikto, uzskatu, ka nav jāpārspilē arī uzņēmuma līdzekļu nozīme. It īpaši, uzņēmumam uzliktais slogs nevar būt aritmētiski proporcionāls tā līdzekļiem. Liela uzņēmuma rīcībā var būt vairāk darbinieku, lielākas finansiālās iespējas un sarežģītāki informācijas tehnoloģiju (IT) instrumenti, bet tas nenozīmē, ka Komisija no šī uzņēmuma ir tiesīga pieprasīt ārkārtējas pūles. Galu galā uzņēmumam nav pienākuma pildīt Komisijas uzdevumus, un tas tā ir neatkarīgi no uzņēmuma lieluma un tā rīcībā esošajiem līdzekļiem.

134. Tomēr saistībā ar šo apelācijas pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja nav apgalvojusi, ka Vispārējā tiesa būtu kļūdaini novērtējusi apstrīdētā lēmuma radīto darba slogu attiecībā pret apelācijas sūdzības iesniedzējas spēju reaģēt vai ignorējusi citus būtiskus elementus apstrīdētajā lēmumā noteikto termiņu samērīguma novērtējumā. Kā jau teikts, apelācijas sūdzības iesniedzēja tikai iebilda pret to, ka Vispārējā tiesa ņēma vērā tai pieejamos līdzekļus. Tāpēc apstrīdētā lēmuma samērīgums tālāk nav jāanalizē.

135. Pamatojoties uz iepriekš minēto, uzskatu, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas iebildumi pret pārsūdzētā sprieduma 101.–108. punktu nav pamatoti.

85 — Pēc analogijas skat. spriedumu *Roquette Frères* (C-94/00, EU:C:2002:603, 79. punkts).

6) Nenoteikti jautājumi

a) Lietas dalībnieku argumenti

136. Ar sesto apelācijas sūdzības pamatu *HeidelbergCement* uzskata, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 109.–114. punktā nav kritizējusi dažu apstrīdētajā lēmumā ietverto jautājumu nenoteiktību. Pirmām kārtām, pārsūdzētā sprieduma pamatojums esot pretrunīgs, ciktāl Vispārējā tiesa ir norādījusi, pirmkārt, ka informācijas pieprasījums bija nenoteikts un, otrkārt, ka tas bija pietiekami skaidrs. Otrām kārtām, Vispārējā tiesa esot liegusi *HeidelbergCement* efektīvu tiesas aizsardzību, konstatējot, ka dažu jautājumu neprecīzais raksturs attiecīgajā gadījumā varētu tikt apstrīdēts, ceļot prasību par iespējamo sankciju, kas tiktu piemērota šim uzņēmumam par atbildes nesniegšanu uz šiem jautājumiem.

137. Komisija savukārt apgalvo, ka apstrīdētajā lēmumā nebija neviena jautājuma, kas būtu bijis neskaidrs vai nenoteikts. Lielākoties tajā esot bijuši iekļauti jautājumi, kas bija vispārīgi formulēti un tādēļ deva apelācijas sūdzības iesniedzējai plašas manevra iespējas, lai sniegtu pienācīgu atbildi.

b) Vērtējums

138. Arī šajā aspektā pārsūdzētais spriedums nav gudrs “Zālamana spriedums”, – ar to, šķiet, faktiski, lai kaut ko dotu abām pusēm, tā teikt, “bērns ir pārcirsts uz pusēm”. Tomēr panāktais secinājums man nešķiet pārliecinošs.

139. Vispārējā tiesa vispirms ir atgādinājusi Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru tiesiskās noteiktības princips prasa, lai katrs iestāžu tiesību akts, kas rada tiesiskas sekas, būtu skaidrs un precīzs, lai attiecīgās personas varētu nepārprotami zināt savas tiesības un pienākumus un attiecīgi rīkoties⁸⁶. Šī prasība ir īpaši nozīmīga šajā kontekstā, jo, kā norādījusi pati Vispārējā tiesa, apelācijas sūdzības iesniedzējai kā lēmuma par informācijas pieprasīšanu adresātei saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 18. panta 3. punktu pastāvēja ne tikai naudas sodu vai periodisku soda maksājumu noteikšanas risks, ja tā būtu iesniegusi nepilnīgu un novēlotu informāciju vai ja tā nebūtu sniegusi informāciju, bet arī naudas soda piemērošanas risks, ja tā sniegtu informāciju, ko Komisija uzskatītu par nepareizu vai maldinošu⁸⁷.

140. Vispārējā tiesa turpinājumā ir konstatējusi, ka dažos jautājumos tikuši lietoti termini, kas patiešām bija “samērā nenoteikti”, tomēr tas nevar tikt uzskatīts par tiesiskās palāvības principa pārkāpumu; tas tā ir tāpēc, ka Komisija nevar vainot attiecīgo uzņēmumu par neatbilstošu atbildi, ja jautājums bijis nenoteikts. Jautājuma nenoteiktība attiecīgi ir jāņem vērā ES tiesām, pārbaudot lēmuma par naudas soda piemērošanu attiecīgajam uzņēmumam likumību⁸⁸.

141. Manuprāt, abas *HeidelbergCement* sūdzības šajā jautājumā ir pamatotas.

142. Pirmām kārtām, manuprāt, ir jākritizē ārkārtīgi īsa un zināmā mērā pretrunīgais pārsūdzētā sprieduma veids. Vispārējā tiesa ir konstatējusi, ka daži jautājumi bija nenoteikti formulēti, lai gan tikai līdz zināmā pakāpei (“samērā nenoteikti”); tomēr pēc tam tā ātri ir paziņojusi, ka tie nebija *pietiekami* nenoteikti, lai konstatētu, ka apstrīdētais lēmums ir tik neskaidrs, ka ir pārkāpts tiesiskās palāvības princips.

⁸⁶ — Pārsūdzētā sprieduma 111. punkts.

⁸⁷ — Pārsūdzētā sprieduma 104. punkts.

⁸⁸ — Pārsūdzētā sprieduma 112. un 113. punkts.

143. Par šo pamatojumu ir jāizsaka divas kritiskas piezīmes. Pirmkārt, šķiet, ka Vispārējā tiesa norāda, ka precizitātes trūkums jautājumā (vai vairākos jautājumos) varētu būt būtisks tikai tiktāl, ciktāl viss lēmums kļūst neskaidrs. Tas nav pareizi. Ja daži jautājumi patiesi bija nenoteikti, tad Vispārējai tiesai bija jāatceļ apstrīdētais lēmums tikai daļā, kas attiecās uz šiem jautājumiem⁸⁹. Otrkārt, Tiesai nav iespējams pārbaudīt, vai konkrēti jautājumi, kā apgalvojusi *HeidelbergCement*, bija pietiekami nenoteikti. Pārsūdzētajā spriedumā nav ietvertas nekādas norādes uz to jautājumu identitāti un daudzumu, kas tikuši uzskatīti par nenoteiktiem, un iemesliem, kādēļ šie jautājumi bija tikai *samērā* nenoteikti. Tomēr *HeidelbergCement* prasības pieteikumā Vispārējai tiesai bija uzskaitījusi jautājumus, kas, pēc tās domām, nebija pietiekami precīzi, un detalizēti paskaidrojusi (tehniskos vai lingvistiskos) iemeslus tās iebildumiem pret šiem jautājumiem.

144. Šajā kontekstā jāatzīmē, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas prasības pieteikumam Vispārējai tiesai ir pievienota apelācijas sūdzības iesniedzējas 2010. gada 16. novembra vēstule Komisijai, kurā tā norādīja uz dažādu jautājumu lapas projektā iekļauto jautājumu neskaidrībām un lūdza Komisijai vairākus skaidrojumus. Komisija būtībā nenoliedz, ka, lai gan nākamajos mēnešos tās darbinieki vairākkārt sazinājās ar *HeidelbergCement* pārstāvjiem, šajā vēstulē minētās bažas lielā mērā palika bez atbildes.

145. Otrām kārtām, tas, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai varētu būt tiesības apstrīdēt tai noteikto naudas sodu par nepilnīgas vai maldinošas informācijas sniegšanu ar to saistīto jautājumu nenoteiktības dēļ, nenozīmē, ka ES tiesas nevarētu izdarīt nepieciešamos secinājumus (un tām tas nebūtu jādara) no tā, ka Komisija, iespējams, ir pārkāpusi tiesiskās noteiktības principu. Kā minēts iepriekš, ar Vispārējās tiesas argumentāciju šajā jautājumā, šķiet, Regulas Nr. 1/2003 18. panta 3. punktam tiek atņemta daļa no iedarbīguma⁹⁰.

146. Ņemot vērā šos apsvērumus, ir jāpieņem apelācijas sūdzības pamats, kurā ir norādīts uz nepietiekamu un pretrunīgu pamatojumu pārsūdzētā sprieduma 109.–114. punktā.

7) Liecināšana pret sevi

a) Lietas dalībnieku argumenti

147. Ar septīto apelācijas pamatu, kas vērsts pret pārsūdzētā sprieduma 115.–139. punktu, *HeidelbergCement* norāda, ka Vispārējā tiesa ir pārāk šauri interpretējusi tās tiesības neliecināt pret sevi un ka tā šajā gadījumā arī nav garantējusi šīs tiesības.

148. Komisija apstrīd apelācijas sūdzības iesniedzējas izteiktos argumentus. Tā uzsver, ka 1.D jautājumā *HeidelbergCement* netika pieprasīts nodrošināt konkrētas rīcības tiesisku vērtējumu vai novērtējumu, bet tikai paredzēt metodi ceturkšņa bruto peļņas aprēķināšanai. Ja *HeidelbergCement* šādas metodes nebija, tad uzņēmums varēja atturēties no atbildes sniegšanas.

b) Vērtējums

149. Uzreiz būtu noderīgi atcerēties, ka Regulas Nr. 1/2003 preambulas 23. apsvērumā ir atsauce uz uzņēmumu tiesībām neliecināt pret sevi, izpildot Komisijas lēmumu par informācijas pieprasīšanu. Šīs tiesības Tiesa jau bija atzinusi pat pirms šīs regulas pieņemšanas⁹¹. Tas patiešām ir viens no uzņēmuma tiesību uz aizstāvību pamatkomponentiem, kas jāapstiprina visā tās procedūras laikā, ko Komisija uzsākusī saskaņā ar Regulu Nr. 1/2003.

89 — Šajā ziņā pēc analogijas skat. spriedumu *Orkem/Komisija* (374/87, EU:C:1989:387, 42. punkts).

90 — Daļā, kas skan šādi: “[Komisija lēmumā] norāda Eiropas Kopienu Tiesas tiesības pārskatīt lēmumu”.

91 — It īpaši skat. spriedumus *Orkem/Komisija* (374/87, EU:C:1989:387, 35. punkts) un *Solvay/Komisija* (27/88, EU:C:1989:388, 32. punkts).

150. Sākumā pievērsīšos dažiem sākotnējiem argumentiem, kurus izteikusi Komisija un kurus neuzskatu par pārliecinošiem. Pirmkārt, manuprāt, ir acīmredzami nepareizs Komisijas apgalvojums, ka *HeidelbergCement* varēja atturēties no atbildes sniegšanas, ja šim uzņēmumam nebija nevienas tādas metodes kā pieprasītā. Faktiski Vispārējā tiesa jau ir noraidījusi šādu argumentu, uzsverot, ka šis jautājums bija formulēts pavēles izteiksmē un šādā situācijā apelācijas sūdzības iesniedzējai bija pienākums atbildēt⁹². Otrkārt, Komisija, manuprāt, sagroza 1.D jautājuma būtību – šajā jautājumā *HeidelbergCement* netika prasīts norādīt izmantoto metodi, ja tāda pastāvēja, lai aprēķinātu ceturkšņa bruto peļņu, bet gan metodi, ko šis uzņēmums *uzskatīja par piemērotu* šīs peļņas aprēķināšanai. Atšķirība ir diezgan būtiska; jautājums nav tikai par faktu, bet tajā apelācijas sūdzības iesniedzējai ir prasīts izteikt viedokli, kā to pareizi konstatējusi Vispārējā tiesa⁹³.

151. Šajā kontekstā tagad apskatīšu, pirmām kārtām, vai Vispārējā tiesa nav pārāk šauri interpretējusi tiesības neliecināt pret sevi un, otrām kārtām, vai šīs tiesības tikušas pareizi piemērotas šajā lietā.

152. Pārsūdzētā sprieduma 121. punktā Vispārējā tiesa nosprieda, ka jautājumi, kuri var tikt klasificēti kā tīri faktiski, būtu jānošķir no jautājumiem, kuri tā nevar tikt klasificēti. Pēc šīs tiesas ieskata, tikai tad, ja jautājums nevar tikt klasificēts kā tīri faktisks, ir jānoskaidro, vai šāds jautājums varētu būt saistīts ar attiecīgā uzņēmuma atzišanos par pārkāpuma esamību, ko Komisijai ir pienākums pierādīt. Šī sprieduma 124. punktā Vispārējā tiesa konstatēja, ka ar jautājumu, kurā uzņēmumam ticis prasīts apkopot datus, neprasot par tiem paust jēkādu viedokli, nevarēja tikt pārkāptas šī uzņēmuma tiesības uz aizstāvību.

153. Manuprāt, tā nav pareiza tiesību neliecināt pret sevi interpretācija. Lai gan Regulas Nr. 1/2003 preambulas 23. apsvērums ir formulēts diezgan neskaidri,⁹⁴ tam, vai jautājumā uzņēmumam ir prasīts tikai sniegt informāciju par faktiem (piemēram, apkopot datus, paskaidrot faktiskos apstākļus, aprakstīt objektīva rakstura faktus u.c.), šajā ziņā ir svarīga loma, bet tas nebūt nav noteicošais. Tas, ka par uzņēmumu nav pieprasīta nekāda subjektīva rakstura informācija, neizslēdz iespēju, ka noteiktos apstākļos var tikt pārkāptas šī uzņēmuma tiesības neliecināt pret sevi.

154. Tiesa konsekventi ir atsaukusies uz jautājumiem, kas “varētu būt *saistīti ar* pārkāpuma esamības atzišanu no savas puses”⁹⁵. Tiesas izvēlētajiem terminiem ir sava nozīme⁹⁶. Spriedumā *PVC II* Tiesa par liecināšanas pret sevi pārbaudi papildus ir paskaidrojusi: galvenais ir tas, vai atbilde no uzņēmuma, kam jautājums ir adresēts, faktiski ir *līdzvērtīga* pārkāpuma atzišanai⁹⁷.

155. Šī judikatūra nozīmē, ka Komisijai nav atļauts uzdot jautājumus, uz kuriem atbildes varētu *nozīmēt* attiecīgā uzņēmuma vainas atzišanu.

92 — Pārsūdzētā sprieduma 128.–131. punkts.

93 — Pārsūdzētā sprieduma 126. un 132. punkts.

94 — Kā minēts, 23. apsvērums attiecas uz “jautājumiem par faktiem”. Problēma, kā atrast labākos terminus tāda veida jautājumu apzīmēšanai, kuru faktiskā satura dēļ nevar tikt pārkāptas tiesības neliecināt pret sevi, ir redzama arī judikatūrā. Piemēram, savos secinājumos lietā *Komisija/SGL Carbon* (C-301/04 P, EU:C:2006:53, 77. punkts) ģenerālvokāts L. A. Hēlhuds [*L. A. Geelhoed*] atsaucās uz jautājumiem, kuri “attiecas uz objektīviem faktiem”. Vispārējā tiesa parasti ir izmantojusi terminu “faktiski” jautājumi vai “tīri faktiska rakstura” jautājumi (skat., piemēram, spriedumus *Mannesmannröhren-Werke*/Komisija, T-112/98, EU:T:2001:61, 77. punkts, un *Raiffeisen Zentralbank Österreich* u.c./Komisija, no T-259/02 līdz T-264/02 un T-271/02, EU:T:2006:396, 539. punkts). Interesanti, ka Eiropas Cilvēktiesību tiesa reizēm ir izslēgusi tiesību neliecināt pret sevi pārkāpumu, atsaucoties uz jautājumiem, kur privātpersonām tiek prasīts “paziņot vienkāršu faktu”, kas “pats par sevi nav liecinošs pret sevi” (skat. ECT spriedumus lietā *Weh* pret Austriju, Nr. 38544/97, *Reports of Judgments and Decisions*, 2004, un lietā *O'Halloran* un *Francis* pret Apvienoto Karalisti, Nr. 15809/02 un 25624/02, *Reports of Judgments and Decisions*, 2008).

95 — Spriedumi *Orkem*/Komisija (374/87, EU:C:1989:387, 35. punkts) un *Solvay*/Komisija (27/88, EU:C:1989:388, 32. punkts).

96 — Franču valodā (tiesvedības valoda lietās *Orkem* un *Solvay*) šis punkts ir vienlīdz nozīmīgs. Attiecīgajā daļā tas skan šādi: “la Commission ne saurait imposer à l'entreprise l'obligation de fournir des réponses par lesquelles celle-ci *serait amenée* à admettre l'existence de l'infraction” (mans izcēlums).

97 — Spriedums *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P, EU:C:2002:582, turpmāk tekstā – “*PVC II*”, 273. punkts) (mans izcēlums).

156. Piemēram, manuprāt, nav šaubu, ka Komisijai nav atļauts jautāt uzņēmumiem, vai noteiktā sanāksmē to pārstāvji nav vienojušies ar saviem konkurentiem par cenu paaugstināšanu, vai piekrituši nekonkurēt noteiktos valstu tirgos. Lai gan šādi jautājumi varētu tikt aprakstīti kā tīri faktiski, ar tiem acīmredzami tiktu pārkāptas uzņēmuma tiesības nesniegt pret sevi liecinošu informāciju, jo atbilde varētu būt līdzvērtīga nepārprotamai LESD 101. panta pārkāpuma atzišanai.

157. Ierosinātā tiesību neliecināt pret sevi interpretācija ir apstiprināta arī Tiesas judikatūrā. Gan spriedumā *Orkem*, gan spriedumā *Solvay* Tiesa daļēji atcēla Komisijas lēmumus, kuros tika pieprasīta informācija saskaņā ar toreizējās Regulas (EEK) Nr. 17 11. pantu⁹⁸. Tiesa konstatēja, ka, ciktāl daži uzdotie jautājumi varētu būt saistīti ar pārkāpuma pastāvēšanas atzīšanu no konkrētā uzņēmuma puses, ko Komisijai bija pienākums pierādīt, ar tiem tika pārkāptas šo uzņēmumu tiesības uz aizstāvību⁹⁹. It īpaši daži no šiem jautājumiem varēja tikt raksturoti kā pilnībā vai galvenokārt faktiski. Spriedumā *Komisija/SGL Carbon* Tiesa apstiprināja, ka Komisija uzņēmumam, kurš bija apstiprinājis, ka tas ir brīdinājis citus grafiņa elektrodu nozares uzņēmumus par iespēju tikt pakļautiem Komisijas izmeklēšanai, nevarēja likt atklāt šo uzņēmumu nosaukumus¹⁰⁰. Arī šis jautājums var tikt uzskatīts par pilnīgi faktisku.

158. Tātad jautājums dažos gadījumos var būt apstrīdams, jo atbilde uz to varētu nozīmēt vainas atzīšanu pat tad, ja tas attiecas tikai uz faktiem un netiek pieprasīts viedoklis par šiem faktiem. Tātad Vispārējā tiesa, interpretējot tiesības neliecināt pret sevi, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

159. *A fortiori*, atšķirībā no Komisijas norādītā, ar jautājumiem var tikt pārkāptas uzņēmuma tiesības neliecināt pret sevi pat tad, ja adresātam nav lūgts veikt juridisko vērtējumu vai sniegt juridisku atzinumu. Tas ļoti skaidri izriet no iepriekš 157. punktā minētās judikatūras, – nevienā no Tiesas kritizētajiem jautājumiem attiecīgajiem uzņēmumiem netika pieprasīts sniegt juridisku novērtējumu. Tādēļ tas, ka 1.D jautājumā *HeidelbergCement* netika prasīts izteikt juridiska rakstura atzinumus, nebūt neizslēdz iespēju, ka ar šo jautājumu varēja tikt pārkāptas tiesības neliecināt pret sevi.

160. Nonākot pie šāda secinājuma, pilnīguma labad tagad izvērtēšu, vai tiesības neliecināt pret sevi ir tikušas pareizi piemērotas izskatāmajā lietā.

161. Pārsūdzētā sprieduma 132. punktā Vispārējā tiesa konstatēja, ka vērtējums, kuru *HeidelbergCement* tika prasīts sniegt saskaņā ar 1.D jautājumu, “faktiski bija komentārs par tā peļņas daļas limeni” un ka tas varētu “būt pierādījums par pret konkurenci vērstu praksi”. Lai gan pārsūdzētā sprieduma teksts nav pilnīgi skaidrs, šķiet, ka tajā ir konstatēts, ka, atbildot uz šo jautājumu, apelācijas sūdzības iesniedzēja faktiski varēja tikt piespiesta atzīt savu līdzdalību iespējamos pārkāpumos.

162. Tomēr Vispārējā tiesa pēc tam turpinājumā konstatēja, ka, neraugoties uz to, ka 1.D jautājums ir saistīts ar liecināšanu pret sevi, ir jāņem vērā arī tas, ka prasītājam bija tiesības vēlākā administratīvā procesa stadijā vai Komisijas galīgā lēmuma pārsūdzības gaitā izvirzīt alternatīvu skaidrojumu par savu atbildi uz šo jautājumu, kas varētu atšķirties no tā, ko, iespējams, pieņēmusi Komisija¹⁰¹. Šī iemesla dēļ Vispārējā tiesa noraidīja *HeidelbergCement* argumentus.

98 — Padomes 1962. gada 6. februāra Regula Nr. 17. Pirmā Regula par EEK Līguma 85. un 86. panta īstenošanu (OV īpašais izdevums angļu valodā, 1959–1962, 87. lpp.).

99 — Skat. spriedumus *Orkem*/Komisija (374/87, EU:C:1989:387, 38., 39. un 41. punkts) un *Solvay*/Komisija (27/88, EU:C:1989:388, 35.–37. punkts).

100 — C-301/04 P, EU:C:2006:432, 66.–70. punkts, un ģenerālvokāta L. A. Hēlhuda secinājumi tajā pašā lietā (EU:C:2006:53, 70.–77. punkts).

101 — Pārsūdzētā sprieduma 133. punkts.

163. Vispārējās tiesas argumentācija ir diezgan mulsoša. Tas, ka *HeidelbergCement* varētu apstrīdēt arī to, ka 1.D jautājums ir saistīts ar liecināšanu pret sevi, ja un kad Komisija pieņemtu lēmumu par naudas soda uzlikšanu tai (vai nu par atbildes nesniegšanu uz šo jautājumu, vai par LESD 101. panta pārkāpumu), nenozīmē, ka ES tiesas nevarētu kritizēt Komisiju (un ka tām tas nebūtu jādara) par to, ka tā ir pārkāpusi šī uzņēmuma tiesības uz aizstāvību šīs tiesvedības kontekstā. Kā norādīts iepriekš 86. un 145. punktā, Vispārējās tiesas argumentācijas šajā jautājumā dēļ lēmuma adresātam tiktu liegtas tiesības uz šī akta pārbaudi ES tiesās, kas skaidri paredzētas Regulas Nr. 1/2003 18. panta 3. punktā.

164. Nepieciešamība nekavējoties aizsargāt uzņēmuma tiesības uz aizstāvību (tādā situācijā kā apelācijas sūdzības iesniedzējai) ir vēl jo vairāk svarīga tāpēc, ka Tiesa līdz šim nav ieņēmusi nostāju attiecībā uz to, vai uzņēmums, kurš atbild uz obligātu jautājumu, kas liek liecināt pret sevi, to darot, atsakās no savām tiesībām un tādā Komisija ir tiesīga izmantot šo atbildi kā pierādījumu¹⁰². Pēc dažu komentētāju domām, šādos apstākļos attiecīgais uzņēmums pēc tam nevar apstrīdēt šīs informācijas izmantošanu, pamatojoties uz to, ka ar šo jautājumu tikušas pārkāptas tā tiesības uz aizstāvību un ka tas kā tāds vispār nedrīkstēja tikt uzdots¹⁰³.

165. Galvenais jautājums, uz kuru Vispārējai tiesai būtu bijusi jākoncentrē analīze šajā kontekstā, ir – vai atbildes sniegšana uz 1.D jautājumu *HeidelbergCement* varēja būt *līdzvērtīga* pārkāpuma atzīšanai.

166. Tomēr šķiet, ka Vispārējā tiesa apiet šo jautājumu, nevis ieņem tajā stingru nostāju. Personīgi atzīmēšu, ka 1.D jautājuma formulējumam ir zināma līdzība ar diviem jautājumiem, kurus Tiesa uzskatīja par nepieņemamiem spriedumos *Orkem* un *Solvay*, jo ar tiem uzņēmumam varēja tikt likts atzīt savu līdzdalību tādas vienošanās īstenošanā, kas bija aizliegta (toreizējā) EEK līguma 85. pantā¹⁰⁴. Arī izskatāmajā lietā nevar tikt skaidri izslēgts, ka, jautājot uzņēmuma viedokli par vislabāko metodi ceturkšņa bruto peļņas aprēķināšanai, Komisija mēģināja piespiest šo uzņēmumu atzīt slepenu norunu, nosakot vai saskaņojot cenas ar saviem konkurentiem.

167. Tomēr, tā kā ir skaidrs, ka Vispārējā tiesa katrā ziņā ir nepareizi interpretējusi tiesības neliecināt pret sevi, uzskatu, ka nav vēl vairāk jāiedziļinās šajā aspektā.

168. Ņemot vērā iepriekš minēto, uzskatu, ka pārsūdzētais spriedums, ciktāl tā 115.–139. punktā ir noraidīts apelācijas sūdzības iesniedzējas pamats, kas saistīts ar tās tiesību neliecināt pret sevi pārkāpumu, ir jāatceļ.

VI – Vērtējuma sekas

169. Saskaņā ar Tiesas statūtu 61. panta pirmo daļu, ja apelācija ir pamatota, Tiesa atceļ Vispārējās tiesas spriedumu. Ja to ļauj tiesvedība, tā var pati pieņemt galīgo spriedumu attiecīgajā lietā. Tā var arī nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai.

170. Esmu secinājis, ka pieci no septiņiem apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirzītajiem apelācijas pamatiem ir jāpieņem un attiecīgi jāatceļ pārsūdzētais spriedums.

171. Ņemot vērā pieejamos faktus un viedokļu apmaiņu Vispārējā tiesā un šajā Tiesā, uzskatu par iespējamu Tiesai taisīt galīgo spriedumu par šo jautājumu¹⁰⁵.

102 — Skat., piemēram, spriedumu *PVC II*, 286.–292. punkts.

103 — Skat., piemēram, Nuijten, J., "The Investigation of Cartels – Public Enforcer's Perspective". No: Wijckmans, F., Tuytschaever, F. (izd.), *Horizontal Agreements and Cartels in EU Competition Law*. Oxford University Press, 2015, 128. lpp.

104 — It īpaši skat. spriedumus *Orkem*/Komisija (374/87, EU:C:1989:387, 39. punkts) un *Solvay*/Komisija (27/88, EU:C:1989:388, 36. punkts).

105 — Tas attiecas uz visiem apelācijas sūdzības pamatiem, izņemot sesto. Ja Tiesa apstiprinātu tikai šo pamatu, tad pārsūdzētais spriedums būtu jāatceļ tikai tiktāl, ciktāl tas attiecas uz 109.–114. punktu un – sakarā ar neatbilstošu pamatojumu šajā spriedumā par apelācijas sūdzības iesniedzējas pamatu, kas skar konkrētu jautājumu detalizācijas trūkumu, – jānodod atpakaļ šai tiesai jaunai šī jautājuma izvērtēšanai.

172. Savā prasības pieteikumā Vispārējai tiesai *HeidelbergCement* izvirzīja piecus pamatus prasības atcelt apstrīdēto lēmumu pamatošanai.

173. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uzskatu, ka apstrīdētais lēmums bija nelikumīgs trīs galveno iemeslu dēļ: tajā bija ietverts nepietiekams pamatojums par pieprasījuma nolūku (skat. šo secinājumu 31.–55. punktu), tas neatbilda vajadzības prasībai (skat. šo secinājumu 70.–95. punktu) un tajā bija nepareizi interpretēts “informācijas” jēdziens Regulas Nr. 1/2003 18. panta nozīmē (skat. šo secinājumu 98.–123. punktu). Katra no šīm kļūdām tiesību piemērošanā pati par sevi ir pietiekama, lai pilnībā tiktu atcelts spriedums. Tāpēc uzskatu, ka nav jāpārbauda, vai bija pamatoti arī citi apelācijas sūdzības iesniedzējas pirmajā instancē izvirzītie pamati.

VII – Tiesāšanās izdevumi

174. Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktu lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.

175. Ja Tiesa piekrit manam apelācijas sūdzības vērtējumam, tad saskaņā ar Reglamenta 137., 138. un 184. pantu Komisijai ir jāatlīdzina tiesāšanās izdevumi gan pirmajā instancē, gan apelācijas instancē.

VIII – Secinājumi

176. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai nolemt šādi:

- atcelt Vispārējās tiesas 2014. gada 14. marta spriedumu lietā *HeidelbergCement*/Komisija, T-302/11;
- atcelt Komisijas 2011. gada 30. marta Lēmumu C(2011) 2361, galīgā redakcija, procedūrā atbilstoši Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2003 18. panta 3. punktam (Lieta 39520 – Cements un saistītie produkti);
- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus abās instancēs.